

A photograph of a baby with light brown hair and large blue eyes, sitting in a green high chair at a wooden table. The baby is holding a red spoon and eating a pinkish substance. A blue bowl is on the table to the right. The background is a blurred indoor setting with shelves and toys.

Locatie in beeld.
Dagopvang/peuterwerk
St. Adrianusstraat
Pedagogisch werkplan van
onze locatie voor dagopvang
en voorschoolse educatie
(VE). 2023

Inhoud:

Versie: 24-1-2023

Inleiding.

- *Ik ben in beeld* in het kort
- Voorschoolse educatie (VE)

Nuttige informatie: van dagritme tot stamgroepen.

- Onze locatie
- Stamgroepen
- Vaste gezichten criteria
- Beroepskracht-kindratio (BKR)- en 3 uursregeling
- Beroepskrachten in opleiding en vrijwilligers

Opvoeden doen we samen.

Met ouders

- Kennismaken en wennen
- De mentor
- Elkaar informeren
- Samenwerken voor de ontwikkeling van kinderen

Door groepsmanagement

- Gedifferentieerd werken
- Beredeneerd werken
- Teamwerk
- Samen kinderen volgen
- Naar een volgende groep of naar de basisschool
- Signaleren van bijzonderheden
- Pedagogisch beleid en praktijk evalueren en borgen
- Pedagogische kwaliteit – onze focus voor het komende jaar

Met andere organisaties

- Doorgaande lijn met het onderwijs
- Samenwerken met andere organisaties

In een rijke uitdagende omgeving.

- Indeling van de ruimte
- Inrichting van de hoeken en plekken
- Geordend materiaal
- Buitenruimte
- Duidelijkheid voor ieder kind

Met ruimte voor initiatief.

- Een vast maar flexibel dagritme
- Baby's en dreumesen
- Overgangen in het dagritme
- Belangrijke onderdelen in het dagritme
- Een begrijpelijke dagindeling voor ieder kind

Altijd in dialoog.

- Sensitieve responsiviteit
- Respect voor autonomie
- Structuur bieden en leidinggeven
- Praten en uitleggen
- Ontwikkeling stimuleren
- Begeleiden van onderlinge interacties

Overige pedagogische kwaliteitseisen.

- Activiteiten waarbij de stamgroep/stamgroepruimte verlaten wordt
- Extra opvang afnemen
- Inzet pedagogisch beleidsmedewerker/coach
- VE-opleidingsplan
- 960 VE-uren verdelen in de periode van 2½ tot 4 jaar
- Ons VE-programma
- Bijzonderheden van onze locatie en gemeentelijke eisen
- Specifieke VE-eisen in onze gemeente

Bijlage 1. De ontwikkelingsgebieden op een rij

Bijlage 2. Gebruikte literatuur

Bijlage 3. Opleidingsplan

Bijlage 4. Pedagogisch coaching

Locatie in beeld.

Pedagogisch werkplan van onze locatie voor dagopvang en voorschoolse educatie (VE).

Naam locatie: Korein Dagopvang St. Adrianusstraat

Adres locatie: St. Adrianusstraat 64, 5614 EN Eindhoven

Op onze locatie is de leidinggevende: Bianca Lamers-Meurkens

Zij krijgt leiding van: Gonnies op het Veld

Pm = pedagogisch medewerker

PC=Pedagogisch coach

LM=locatiemanager

Inleiding.

Dit pedagogisch werkplan is bestemd voor iedereen die benieuwd is naar onze locatie – van ouders en verzorgers tot medewerkers van de GGD. Voor onze eigen pedagogisch professionals is het een naslagwerk. Het pedagogisch werkplan beschrijft de sfeer op onze locatie én de manier waarop we voldoen aan de wettelijke pedagogische kwaliteitseisen.

Het pedagogisch werkplan *Locatie in beeld* ligt in het verlengde van *Ik ben in beeld*: het pedagogisch beleid van Wij zijn JONG.

Ik ben in beeld in het kort

Kinderen zijn ontdekkers, onderzoekers, kunstenaars, kunstmakers, wetenschappers, handarbeiders – alles is in aanleg aanwezig. En elk kind is uniek. Geboren met een eigen aard en karakter, met aanleg en talent voor de eigen persoonlijke ontwikkeling. Het is aan ons om dat te zien, om ieder kind in beeld te hebben. We verrijken de ontwikkeling van kinderen door dagelijks te kijken naar hun welbevinden en betrokkenheid. Voelt het kind zich goed? En is de betrokkenheid hoog? Dat zijn de vragen die ertoe doen. Met welbevinden en betrokkenheid als kompas krijgen we onmiddellijk feedback over onze inzet en interactie met de kinderen. Doen we de goede dingen? We zien het direct: kijk hoe het kind zich voelt en hoe betrokken het is.

Met vier pijlers stimuleren we dagelijks het welbevinden en de betrokkenheid:

- Opvoeden doen we samen
- In een rijke uitdagende omgeving
- Met ruimte voor initiatief
- Altijd in dialoog

In dit pedagogisch werkplan van de locatie lees je hoe we praktisch invulling geven aan de vier pijlers. In het pedagogisch beleid van Wij zijn JONG lees je meer over de visie erachter.

Nieuwsgierig naar ons complete pedagogisch beleid? Download [**Ik ben in beeld**](#)

Voorschoolse educatie (VE)

Op onze locatie bieden we voorschoolse educatie (VE). Dit pedagogisch werkplan beschrijft ook hoe we voldoen aan de VE-eisen.

Nuttige informatie: van dagritme tot stamgroepen.

In dit hoofdstuk: een beschrijving van de locatie, de stamgroepen, de beroepskracht-kindratio en de inzet van beroepskrachten in opleiding.

Onze locatie

Dagopvang/peuterwerk St. Adrianusstraat heeft een capaciteit van 86 kindplaatsen, verdeeld over 6 stamgroepen en is gevestigd in hetzelfde pand als BSO St. Adrianusstraat. Elke groep heeft een aparte groepsruimte.

Korein St. Adrianusstraat werkt nauw samen met Korein Piuslaan. In de praktijk ervaren ouders, kinderen en medewerkers de locaties Korein Piuslaan en Korein St. Adrianusstraat als 1 locatie. 1 team----1 doel: "Alles in het belang van kindontwikkeling"

Dagopvang en peuterwerk St. Adrianusstraat vormen samen met BSO St. Adrianusstraat, BSO Piuslaan en met basisschool De Wilakkers, SPIL Tuindorp.

Er heerst rust en eenheid binnen de hele locatie. Er zijn overzichtelijke groepsruimtes die praktisch zijn in gebruik. Dit geeft een vertrouwd en veilig gevoel en stimuleert de zelfstandigheid van kinderen. Door de grote ramen komt er veel licht binnen en is het gebouw transparant.

Via de hoofdingang komen ouders en kinderen binnen in onze sfeervolle, multifunctionele huiskamer. Hier is een bibliotheek waar ouders boekjes kunnen lenen voor hun kinderen. In deze ruimte gaan pedagogisch medewerkers regelmatig met een klein groepje kinderen een boekje lezen of een andere activiteit uitvoeren, zoals bijvoorbeeld koekjes bakken.

Op maandag, dinsdag en donderdag (in schoolweken) bieden we in deze ruimte de warme maaltijd service aan.

Babygroepen

De 3 babygroepen hebben ieder een eigen groepsruimte met daarin een grondbbox en divers spel materiaal dat aansluit bij de ontwikkelbehoeftes van het kind. In elke groep is een lage kubuskast aanwezig waar de kinderen staand en zittend aan kunnen spelen. Aan iedere kant zitten vakken waar de kinderen zelf bij kunnen. Hierin bieden we wisselend spelmateriaal aan in kleine hoeveelheden, passend bij de verschillende ontwikkel fases.

Daarnaast is er bewust gekozen voor zowel hoog als laag meubilair. Hoog meubilair voor een ergonomische werkomgeving voor de pedagogisch medewerkers en wanneer de kinderen wat hoger zitten, overzien zij goed wat er in de groep gebeurt. Daarnaast is er laag meubilair dat de zelfstandigheid van dreumesen stimuleert. Kinderen kunnen zelf aan een tafeltje gaan zitten en een puzzeltje maken of een boterham smeren.

Bij de babygroepen gebruiken we tijdens de maaltijden stevig glaswerk en aardewerk borden. Op deze manier leren de kinderen omgaan met verschillende materialen. Wanneer de kinderen eraan toe zijn, schenken zij zelf water in een glaasje en smeren zij zelf hun boterham.

We beschikken over divers Emmi Pikler materiaal¹ dat de motorische ontwikkeling van kinderen stimuleert. Dit materiaal rouleren we binnen de diverse babygroepen.

Alle babygroepen hebben direct toegang vanuit de groepsruimte naar een buitenruimte. De Bloemetjes en Rupsjes kunnen direct naar buiten naar de babytuin. De Hertjes kunnen direct naar buiten naar een aparte babytuin, aangrenzend aan de

peutertuin. De babytuinen bij de Hertjes, Rupsjes en Bloemetjes zijn in 2022 gerestyled.

Alle babygroepen hebben toegang tot 2 slaapkamers die vanuit de groepsruimte bereikbaar zijn. Bij de Rupsjes en Hertjes bevindt de verschoonruimte zich in de groepsruimte, bij de Bloemetjes is de verschoonruimte vanuit de groepsruimte via een schuifdeur toegankelijk. Vanuit de verschoonruimte is er toezicht op de groepsruimte.

Peutergroepen

Er zijn 2 peuter dagopvang groepen en 1 peuterwerk groep. De groepen beschikken allen over royale groepsruimtes. Vanuit de dagopvang groepsruimtes zijn de slaapkamers bereikbaar. Aangrenzend aan de groepsruimtes zijn de verschoonruimtes en de peutertoiletjes. Vanuit de verschoonruimtes is er toezicht op de groepsruimte.

Door het gebruik van laag meubilair en tapijten zijn duidelijke spelzones gecreëerd voor de kinderen.

Daarnaast bieden we uitdagend spelmateriaal aan dat aansluit bij de ontwikkelbehoeftes van het kind.

De groepsruimte van peuterwerkgroep de Vosjes wordt in de middagen gebruikt door de jongste BSO kinderen. Het materiaal wordt per dagdeel aangepast aan de leeftijd en ontwikkelbehoeftes van de kinderen.

Lezen is een belangrijk onderdeel binnen het dagritme bij de peuters. Een makkelijke bank met rijke leeshoek mag dan ook niet ontbreken.

De lage kasten en thematafels nodigen de kinderen uit om zelfstandig materialen te pakken.

Via de hal kunnen de peuters naar de royale peutertuin gaan.

De peutertuin biedt veel uitdaging met diverse hoekjes om te ontdekken en te spelen.

Door de intensieve samenwerking met basisschool De Wilakkers verbreden de peuters hun omgeving en gaan zij regelmatig op bezoek bij een kleuterklas van basisschool De Wilakkers.

Stamgroepen.

Op onze locatie werken we met vaste groepen kinderen en een vast team van pedagogisch professionals.

Naam groep	Leeftijd kinderen	Maximaal aantal kinderen in de praktijk	Max aantal kinderen Qua vierkante meters en LRK dagopvang
Babygroep Bloemetjes	0-2,3jaar	13 met 3 pedagogisch medewerkers (pm)	14
Babygroep Rupsjes	0-2,3jaar	9 met 2 pedagogisch medewerkers	13
Babygroep Hertjes	0-2,3 jaar	9 met 2 pedagogisch medewerkers	11
Peutergroep Haasjes	2,3-4 jaar	16 met 2 pedagogisch medewerkers	16
Peutergroep Bijtjes	2,3-4 jaar	16 met 2 pedagogisch medewerkers	16
Peutergroep Vosjes (peuterwerk)	2,3-4 jaar	16 met 2 pedagogisch medewerkers	16

Tijdens het kennismakingsgesprek vertellen we ouders met welke groepen we werken. We vertellen voor welke leeftijd elke groep is en hoe groot de groepen zijn. Ook vertellen we welke pedagogisch professionals bij elke groep horen, wanneer zij werken, en hoe we vaste pedagogisch professionals vervangen bij ziekte en vakantie. In het ouderinformatie boekje is te zien wie welke dag werkt.

Vaste gezichtencriterium

Wanneer een vaste pedagogisch professional maximaal 4 weken uitvalt door ziekte, vakantie of verlof en er geen andere vaste professional beschikbaar is, wordt er tijdelijk een andere pedagogisch professional ingezet.

Om de emotionele veiligheid en stabiliteit te waarborgen zorgen de vaste pedagogisch professionals voor een zorgvuldige overdracht en zetten ook de vervangende pedagogisch professionals, de zes interactievaardigheden in. Ze reageren op een sensitieve en responsieve manier op de verbale en non-verbale signalen van de kinderen; bieden de ruimte aan de eigenheid van kinderen en geven hen de mogelijkheid om zelfstandig te doen wat ze zelfstandig kunnen; bieden de structuur bieden die ze nodig hebben om zelfstandig aan de slag te kunnen; voeren gesprekken met de kinderen, stimuleren hun ontwikkeling en begeleiden de onderlinge interacties.

Beroepskracht Kind Ratio (BKR) en 3 uursregeling

Net als alle locaties van Wij zijn JONG werken wij volgens de BKR-rekentool van de Rijksoverheid. Daarmee berekenen we hoeveel pedagogisch professionals er minimaal aanwezig moeten zijn op een groep. Is de opvang dagelijks tien uur of meer open, dan mag er per dag maximaal drie uur worden gewerkt met ten minste de helft van het aantal pedagogisch professionals.

Onze gangbare personeelsdiensten en pauzetijden zijn:

13.00-13.45
13.45-14.30
14.30-15.15
12.30-13.15
13.15-14.00
14.00-14.45

In onze basisroosters in SDB zijn de reguliere pauzetijden per basis-/stamgroep te zien

In de volgende situaties wordt afgeweken van de BKR:

- Bij openen en sluiten van de groep
- Tijdens pauzes van pedagogisch professionals

Hierbij gelden de volgende pedagogische afwegingen:

Er zijn minder kinderen aanwezig bij het openen en sluiten
Er liggen veel kinderen te slapen tijdens de pauze

Op de volgende manier blijven pedagogisch professionals aandacht besteden aan de behoeften van de kinderen:

Gedifferentieerd werken

Beschikbaarheid van pm

Groep 1: Babygroep Bloemetjes

Open 7.45 u sluiten 18.30	Afwijken BKR 's morgens.	Afwijken BKR tussen de middag.	Afwijken BKR 's avonds.

Maandag	Van 7.45 tot 8.15	Van 12.30 tot 14.45	Van 17.15 tot 17.30
Dinsdag	Van 7.45 tot 8.15	Van 12.30 tot 14.45	Van 17.15 tot 17.30
Woensdag	Van 7.45 tot 8.15	Van 12.30 tot 14.45	Van 17.15 tot 17.30
Donderdag	Van 7.45 tot 8.15	Van 12.30 tot 14.45	Van 17.15 tot 17.30
Vrijdag	Van 8.00 tot 8.30	Van 13.00 tot 14.30	Van 17.30 tot 18.15

Groep 2: Babygroep Rupsjes

Open 7.30 Sluiten 18.00 uur Vr gesloten, ruimte wel in gebruik door Bloemetjes	Afwijken BKR 's morgens.	Afwijken BKR tussen de middag.	Afwijken BKR 's avonds.
Maandag	Van 7.45 tot 8.30	Van 13.00 tot 14.30	Van 17.30 tot 18.15
Dinsdag	Van 7.45 tot 8.30	Van 13.00 tot 14.30	Van 17.30 tot 18.15
Woensdag	Van 7.45 tot 8.30	Van 13.00 tot 14.30	Van 17.30 tot 18.15
Donderdag	Van 7.45 tot 8.30	Van 13.00 tot 14.30	Van 17.30 tot 18.15
Vrijdag	Gesloten	Gesloten	Gesloten

Op vrijdagen maakt de Bloemetjes groep structureel gebruik van het Rupsjes lokaal. Op deze dag is het rustig op de hele locatie en door gebruik te maken van het Rupsjes lokaal staat deze groep meer in verbinding met de andere groepen die aanwezig zijn.

Daarnaast openen babygroepen Rupsjes en Bloemetjes structureel samen tussen 7.30-7.45 uur (in Rupsjes groep) en sluiten zij samen tussen 18.00-18.30 uur (in Bloemetjes groep).

Groep 3: Babygroep Hertjes

Open 7.30 Sluiten 18.00 Woe & Vrij gesloten	Afwijken BKR 's morgens.	Afwijken BKR tussen de middag.	Afwijken BKR 's avonds.
Maandag	Van 7.45 tot 8.45	Van 13.00 tot 14.30	Van 17.00 tot 18.00
Dinsdag	Van 7.45 tot 8.45	Van 13.00 tot 14.30	Van 17.00 tot 18.00
Donderdag	Van 7.45 tot 8.15	Van 13.00 tot 14.30	Van 17.00 tot 18.00

Wanneer er na 18.00 uur nog Hertjes aanwezig zijn dan voegen deze structureel samen met Bloemetjes.

Groep 4: Peutergroep Haasjes

Open 7:30 Sluiten 18.30	Afwijken BKR 's morgens.	Afwijken BKR tussen de middag.	Afwijken BKR 's avonds.
Maandag	Van 8.00 tot 8.30	Van 13.00 tot 14.30	Van 17.00 tot 18.00

Dinsdag	Van 8.00 tot 8.30	Van 13.00 tot 14.30	Van 17.00 tot 18.00
Woensdag	Van 8.00 tot 8.30	Van 13.00 tot 14.30	Van 17.00 tot 18.00
Donderdag	Van 8.00 tot 8.30	Van 13.00 tot 14.30	Van 17.00 tot 18.00
Vrijdag	Van 8.00 tot 8.30	Van 13.00 tot 14.30	Van 17.00 tot 18.00

Groep 5: Peutergroep Bijtes

Open 8:00 Sluiten 18:00 Woe en Vr samenvoegen met Haasjes	Afwijken BKR 's morgens.	Afwijken BKR tussen de middag.	Afwijken BKR 's avonds.
Maandag	Van 8.00 tot 8.30	Van 13.00 tot 14.30	Van 17.00 tot 18.00
Dinsdag	Van 8.00 tot 8.30	Van 13.00 tot 14.30	Van 17.00 tot 18.00
Woensdag	Gesloten	Gesloten	Gesloten
Donderdag	Van 8.00 tot 8.30	Van 13.00 tot 14.30	Van 17.00 tot 18.00
Vrijdag	Gesloten	Gesloten	Gesloten

Peutergroepen Haasjes en Bijtes openen samen tussen 7.30-8.30 uur en tussen 18.00-18.30 uur. Openen en sluiten is structureel in de Haasjes groep

In vakantieperioden werken Bijtes/Haasjes nauw samen en wanneer het leidster/kind ratio dit toelaat, vormen zij samen 1,5 peutergroep in 2 groepsruimtes. Ouders hebben daarvoor een "formulier in 2 stamgroepen" getekend.

Groep 6: Peuterwerk Vosjes (Open van 8.30-12.30 uur)

	Afwijken BKR 's morgens.	Afwijken BKR tussen de middag.	Afwijken BKR 's avonds.
Maandag	Geen afwijking	Geen afwijking	Geen afwijking
Dinsdag	Geen afwijking	Geen afwijking	Geen afwijking
Woensdag	Geen afwijking	Geen afwijking	Geen afwijking
Donderdag	Geen afwijking	Geen afwijking	Geen afwijking
Vrijdag	Gesloten	Gesloten	Gesloten

Zo informeren we ouders over de afwijkingsregeling en wijzigingen daarop:

Via dit pedagogisch werkplan dat op de website komt.

Wijzigingen worden aangekondigd in een nieuwsbrief en een update van het pedagogisch werkplan wordt op de website geplaatst

Beroepskrachten in opleiding en vrijwilligers

Naast onze professionals werken er regelmatig beroepskrachten in opleiding en vrijwilligers op onze locatie. We hanteren het stagebeleid en het vrijwilligersbeleid van Wij zijn JONG.

- **Stagiairs.** Op onze locatie zijn vaak een of meer stagiairs aanwezig die het vak van pedagogisch professional leren. Ze voeren verzorgings- en begeleidingstaken uit en assisteren bij activiteiten. Dat doen ze onder verantwoordelijkheid van de pedagogisch professionals. Die zijn altijd in de buurt. Naarmate de opleiding vordert, neemt de zelfstandigheid van de stagiairs toe. Elke stagiair heeft een interne stagebegeleider.
- **Vrijwilligers.** Op onze locatie assisteert een vrijwilliger op de groep en bij huishoudelijke werkzaamheden. Vrijwilligers worden begeleid door de pedagogisch professionals van de groep waar ze werken.
- **Pedagogisch medewerkers in opleiding. (BBL)** Op onze locatie werken we met pedagogisch professionals in opleiding. We volgen hierin het BBL beleid van onze organisatie. Elke BBL heeft een individueel BBLontwikkelplan dat in een continu proces geüpdatet wordt.

Stagiair	Opleiding	Opleidingsjaar	Onderwijsinstelling	Stageperiode	Stage dagen	Stage werkbegeleider
Rupsjes	Verkort MBO	1 jaar januari 2023-januari 2024	Summa	31 januari 2023-januari 2024		Stage coördinator

BBL	Opleiding	Opleidingsjaar	Onderwijsinstelling	Stageperiode	werk dagen	werkbegeleider
Vosjes, teamflex BSO en Bloemetjes	Gespecialiseerd pm niveau 4	Laatste jaar	Summa (Korein klas)	Februari 2022-september 2023	Ma,di,do,vr	Pm Vosjes
Haasjes en Dino	Gespecialiseerd pm niveau 4	Eerste jaar	Summa	September 2022-september 2024	Ma,di,do	Pm Haasjes

Vrijwilliger	Taken	Werkperiode	Aanspreekpunt
Hertjes	Ondersteunen bij huishoudelijke taken. Een concrete taakbeschrijving en planning is op locatie aanwezig.	Ma, di, woe, do	Pm Hertjes

Opvoeden doen we samen.

De praktische invulling van de pijler 'Opvoeden doen we samen' heeft drie onderdelen: het contact met ouders, ons groepsmanagement, en de samenwerking met andere organisatie zoals basisscholen. Samen zetten we ons in voor de kinderen, zodat zij hun mogelijkheden en talenten optimaal kunnen ontwikkelen.

Opvoeden doen we samen – met ouders

In dit deel: kennismaken en wennen, de mentor, elkaar informeren, en samenwerken voor de ontwikkeling van kinderen.

Kennismaken en wennen

In de eerste periode leggen we de basis van de vertrouwensrelatie tussen de ouders, het kind en de pedagogisch professionals. Het ene kind heeft meer moeite met nieuwe situaties of een nieuwe omgeving dan het andere. We besteden daarom bewust aandacht aan het wennen. Hoe eerder een kind zich veilig voelt bij ons (welbevinden), hoe sneller het betrokken kan spelen. Tijdens de kennismaking zoeken we met de ouders naar een manier van wennen die prettig is voor hun kind. In de wenperiode kijken we samen naar het welbevinden en we evalueren hoe het met hun kind gaat, zodat we eventueel iets kunnen aanpassen.

De wenperiode ziet er als volgt uit:

De eerste kennismaking met de locatie bestaat uit een rondleiding , waarin aan ouders duidelijk de pedagogische werkwijze en de planning van stamgroepen wordt uitgelegd.

Zodra de inschrijving rond is neemt de pedagogisch medewerker contact op met de ouders om een afspraak te maken voor een intake gesprek. Tijdens dit intake gesprek is er ruimte voor ouders om te vertellen wie hun kind is, en wat zijn of haar gewoontes zijn. Tijdens dit gesprek krijgen de ouders de formulieren voor algemene gegevens mee zodat zij dit thuis in kunnen vullen en wordt er uitgelegd hoe het KIIK observatiesysteem werkt. Tevens krijgen zij het intake boekje mee met algemene informatie over de locatie.

Wenmoment:

Er is minimaal één wenmoment voor nieuwe kinderen uit de dagopvang. Voor kinderen van het peuterwerk is er geen wenmoment vooraf. Het wenmoment wordt in overleg met de mentor afgestemd. We houden de richtlijn van 2x 2 uur wennen aan. Ouders gaan tijdens het wenmoment naar huis. Indien ouders op de groep willen blijven dan wordt dit met de mentor afgestemd. Hierin kijken we altijd wat in het belang van het kind is. Is het helpend voor het kind, dan is het mogelijk dat de ouder even op de groep blijft. Is dit juist verwarrend/niet helpend voor het kind, dan stemmen we af dat de ouder naar huis gaat.

Het is belangrijk dat ouders tijdens wenmomenten in de gelegenheid zijn om kinderen eerder op te halen als de pedagogisch medewerker inschat dat dit prettiger is voor hun kind. Tijdens het wennen begeleidt de vaste pedagogisch medewerker zoveel mogelijk zelf het kind om een veilige en vertrouwde situatie te creëren. Tijdens wenmomenten wordt er gestreefd dat de mentor aanwezig is.

Natuurlijk mag de ouder tussendoor bellen om te vragen hoe het gaat.

Overgang van baby- naar peutergroep:

Bij het overgaan van de babygroep naar de peutergroep gaat het kind vooraf enkele keren met de baby medewerker en evt. met andere dreumesen mee naar de peutergroep. De baby medewerker speelt samen met het kind/de kinderen bij de peutergroep. Op deze manier went de dreumes in het bijzijn van een vertrouwd persoon aan de nieuwe omgeving/groepsruimte. De ouders worden geïnformeerd door de pedagogisch medewerker wanneer het kind overgaat naar de peutergroep.

De mentor

Ieder kind krijgt een mentor toegewezen. Dat is een van de pedagogisch professionals van de groep. De mentor is het eerste aanspreekpunt voor de ouders en voert ook het intakegesprek. Ze vertelt het kind en de ouders dan onder andere wat haar rol als mentor betekent. Allereerst volgt de mentor de ontwikkeling van het kind. Ze heeft aandacht voor het welbevinden en de betrokkenheid van het kind, en nodigt de ouders uit om daarover in gesprek te gaan. Verder streeft ze naar een soepele overgang tussen thuis en de opvang, en – als het kind vier jaar is – naar een goede overgang naar het onderwijs en de bso. Als de mentor langere tijd afwezig is, zorgen we voor vervanging. De nieuwe mentor licht de ouders daarover in. Als we een mentor toewijzen, kiezen we er een die voldoende aanwezig is tegelijkertijd met het kind. We houden ook rekening met het aantal kinderen waarvan een pedagogisch professional al mentor is.

Elkaar informeren

We vertellen ouders waar ze belangrijke informatie kunnen vinden. Daarnaast laten we weten wat hun kind bij ons doet en hoe het gaat. Als ouders behoefte hebben aan een gesprek of een vraag willen stellen, dan maken we daar tijd voor. Wij informeren ouders, en ouders informeren ons. Want we horen graag hoe het thuis met het kind gaat. Dankzij die informatie kunnen we beter aansluiten bij (het gedrag van) het kind. Tijdens individuele contacten stemmen we goed af op alle verschillende ouders die onze locatie bezoeken. We benaderen ook regelmatig alle ouders tegelijk als we informatie willen delen.

Breng- en haalmoment

Het breng- en haalmoment is een laagdrempelige mogelijkheid om met ouders te praten en informatie uit te wisselen over de ontwikkeling van het kind. Daarbij letten we op privacy: als er andere ouders of kinderen in de buurt zijn, bespreken we geen privézaken van het kind of de ouders.

Gesprek met de mentor

Minimaal eenmaal per jaar heeft de mentor met ouders een gesprek over de ontwikkeling van hun kind. Als de ouders of de mentor vaker behoefte hebben aan een persoonlijk gesprek, dan maken wij daar graag een afspraak voor.

Samenwerken voor de ontwikkeling van kinderen

Opvoeden doen we samen met ouders. We sluiten aan op thuis, met een gezamenlijk doel: de ontwikkeling van kinderen verrijken. Ook voor kinderen met een VE-indicatie heeft de wederzijdse betrokkenheid een grote meerwaarde, want door samen een (taal)rijk aanbod te bieden – thuis en op de locatie – zien we dat het kind steeds (taal)vaardiger wordt, waardoor het zich op alle gebieden positief ontwikkelt.

Hieronder lees je hoe we samenwerken en aansluiting zoeken bij de thuissituatie.

- We laten ouders weten met welke woorden, liedjes of activiteiten/spelimpulsen we bezig zijn middels een thema brief
- We laten ouders weten hoe ze thuis bij het thema kunnen aansluiten.
- We horen graag van ouders hoe thema-activiteiten thuis zijn verlopen. Want misschien hebben ouders extra ondersteuning of informatie nodig, of moeten we ons aanbod meer bij thuis laten aansluiten
- Ouders kunnen boekjes lenen bij de SPIL bibliotheek in onze centrale huiskamer
- Er is een koffie uurtje/ochtend in de centrale huiskamer (minimaal 1x per jaar)
- We praten met ouders bij het halen en brengen en letten erop dat we iedereen regelmatig zien en spreken.
- We laten ouders foto's en filmpjes zien op het ouderportaal.
- We schrijven nieuwsbrieven over de lopende zaken, personele inzet en activiteiten op onze locatie
- Op onze facebook pagina zijn activiteiten te zien die we ondernemen in het belang van kind ontwikkeling
- We plannen minimaal 1x keer per jaar individuele oudergesprekken.
- We hebben een familiemuur bij de peutergroepen
- We blijven in dialoog met ouders en samen kijken we naar de behoeftes en mogelijkheden
- In 2023 hebben we de intentie om gebruik te gaan maken van "helpende handen van ouders/verzorgers" bij gezamenlijke activiteiten samen met school
- Ouders van kinderen die VVE geïndiceerd zijn, worden minimaal 1x in de VE periode uitgenodigd voor een gesprek met LM Korein, VE Coördinator BS De Wilakkers en de wijkverpleegkundige van GGD (consultatiebureau)

In 2022 hebben we zowel bij de babygroepen (april 2022) als bij de peutergroepen (oktober 2022) een ouder enquête afgenomen. Hieruit is waardevolle informatie gekomen over hoe ouders het liefst betrokken willen worden bij de opvang van hun kind(eren).

In de nieuwsbrief van mei 2022 is een korte terugkoppeling gegeven over de uitkomsten van de enquête bij de babygroepen.

In het ouderbeleid van SPIL Tuindorp staan concrete acties beschreven n.a.v. de uitkomsten uit de enquête van de peuter- en kleutergroepen.

Opvoeden doen we samen – door groepsmanagement.

In dit deel: gedifferentieerd werken, beredeneerd werken, teamwerk, samen kinderen volgen, naar een volgende groep of naar de basisschool, signaleren van bijzonderheden, pedagogisch beleid evalueren en borgen, en pedagogische kwaliteit – onze focus voor het komende jaar.

Gedifferentieerd werken

Gedifferentieerd werken staat voor onderscheid maken en variëren. Want kinderen verschillen qua leeftijd, niveau, interesse en eigenheid. Er is ook een overeenkomst: ze zijn allemaal nieuwsgierig. Ze willen graag nieuwe dingen ontdekken en volgende stappen zetten. Door gedifferentieerd te werken, spelen we in op onderlinge verschillen en op de nieuwsgierigheid van ieder kind. In de praktijk betekent gedifferentieerd werken dat we aandacht hebben voor alle ontwikkelingsgebieden. Daar laten we onze aanpak op aansluiten. En we bieden variatie en keuze door de dag heen.

Aandacht voor alle ontwikkelingsgebieden (zie bijlage 1)

Met goed groepsmanagement zorgen we in het dagelijkse werk voor een gevarieerd aanbod. Dat aanbod sluit aan op alle ontwikkelingsgebieden. We weten goed hoe kinderen zich ontwikkelen, en daarom begrijpen we welke variatie er nodig is in de speelleeromgeving en bij de activiteiten/spelimpulsen. We sluiten steeds aan bij waar de kinderen zijn qua leeftijd, ontwikkeling, interesse en eigenheid. Zo blijft hun betrokkenheid hoog.

Variatie en keuze

We bieden variatie en keuze in een rijke uitdagende omgeving (met gevarieerde hoeken en materialen), met ruimte voor initiatief (met afwisseling tussen vrij spel en spelimpulsen/activiteiten), en altijd in dialoog (met inzet van de pedagogische interactievaardigheden). In de volgende hoofdstukken lees je daar meer over.

Beredeneerd werken

Beredeneerd werken staat voor: weten wat we doen. We laten kinderen doelgericht 'de zone van de naaste ontwikkeling' ervaren. Dat betekent dat ze precies de juiste volgende stap kunnen zetten. Vanaf het punt waar ze nu staan in hun ontwikkeling. Hoe helpen we de kinderen daarbij? Om te beginnen leren we ze goed kennen. Dat doen we door dagelijks naar ze te kijken, met ze te praten en met ze te spelen. Daarnaast kijken we met ons kindvolgsysteem meer objectief naar een kind. Vanuit kennis over het kind plannen we vervolgens ons beredeneerde aanbod. Zo zorgen we ervoor dat alle kinderen nieuwsgierig blijven en een volgende stap kunnen zetten als ze dat willen. Wat we zien gebeuren bij de kinderen en wat we horen van de ouders, gebruiken we weer voor de volgende fase in ons beredeneerde aanbod. Zo volgen we steeds opnieuw de PDCA-cyclus van plan, do, check, act (plannen, uitvoeren, kijken hoe het werkt en bijsturen). Bij het beredeneerde aanbod gebruiken we een themaplanning/groepsplan.

Teamwerk

Een groep kinderen begeleiden vraagt om teamwerk. Wie doet welke taak en hoe verdelen we onze aandacht over de kinderen, binnen en buiten? Daar denken we samen over na. Regelmatig nemen we ruimte voor spelbeschikbaarheid: het rustig kijken naar het spel van kinderen of het meespelen met hun spel. Zo kijken de pedagogisch professionals dagelijks naar het welbevinden en de betrokkenheid van kinderen. Op grond daarvan verdelen ze hun aandacht en taken. In het teamoverleg en bij het maken van de (thema)planningen maken ze daar afspraken over. Tijdens het teamoverleg en het

evalueren van de uitgevoerde (thema)planning bekijken ze hoe de taak- en rolverdeling is verlopen en hoe ze de taken en rollen de komende periode gaan verdelen.

Samen kinderen volgen

Spelende kinderen laten hun interesses en ontwikkeling zien. Door bewust te kijken naar wat kinderen bezighoudt – Wat spelen ze? Hoe spelen ze? Wat maken ze, en op welke manier? – leren we de kinderen beter kennen. We volgen hun ontwikkeling ook systematisch. Dat doen we met een (digitaal) kindvolgsysteem. We gebruiken de informatie uit het kindvolgsysteem voor keuzes en aanpassingen voor het individuele kind, de groep of de locatie. De mentor van het kind bespreekt individuele observaties met de ouders (zie ‘Opvoeden doen we samen – met ouders’).

Onze locatie gebruikt dit kindvolgsysteem:

Een kind kan zich ontplooiën als het zich veilig voelt en genoeg uitdaging krijgt. Met het Kind-volg-systeem volgen onze pedagogisch medewerkers hoe de kinderen zich ontwikkelen én of ze nog lekker in hun vel zitten. Want dat is het allerbelangrijkste. Onze medewerkers geven ieder kind persoonlijke aandacht!

We gebruiken de methode **KIJK! 0-7 jaar** Met deze methode volgen we de ontwikkeling van kinderen in de baby- en peutergroepen.

KIJK! 0-7 jaar is een werkwijze die pedagogisch medewerkers en leerkrachten ondersteunt bij het observeren, registreren en stimuleren van de ontwikkeling van jonge kinderen tussen nul en zeven jaar. Er wordt gekeken naar basissenmerken, betrokkenheid en aanwezigheid van factoren die een risico kunnen vormen voor de ontwikkeling. Daarnaast wordt er gekeken naar een groot aantal aspecten van de vroegkinderlijke ontwikkeling. Dit wordt gedaan met behulp van een aantal ontwikkelingslijnen.

KIJK! 0-7 jaar gaat over de praktijk van iedere dag. Werken met KIJK! vergroot de deskundigheid ten aanzien van het observeren van de ontwikkeling van jonge kinderen. Het helpt bovendien bij het maken van bewuste keuzes voor de manier waarop de ontwikkeling het beste ondersteunt kan worden. (Bron: <http://www.bazalt.nl/educatieve-uitgaven>)

Bij overgang van de voorschool (peutergroep) naar de basisschool heeft de leraar de beschikking over alle geregistreerde ontwikkelingsgegevens van het kind én kan op dezelfde lijnen verder met registreren.

Bij de peutergroepen worden 4x per jaar de KIJK registraties geanalyseerd en de input hieruit wordt meegenomen voor de volgende themaplanning(en). Jaarlijks worden de gegevens uit KIJK anoniem opgevraagd in opdracht van Gemeente Eindhoven. Die gegevens geven input voor de SPILmonitor wat jaarlijks wordt opgesteld in opdracht van de gemeente.

Naar een volgende groep of naar de basisschool

Stroomt een kind door naar een nieuwe groep, dan zorgen we voor een geleidelijke overgang en een doorgaande lijn. We spreken wenmomenten af en de mentor draagt het kind zorgvuldig over aan de collega's van de nieuwe groep. Als een baby geen uitdaging meer vindt in de babygroep – of omgekeerd: als een kind emotioneel nog niet toe is aan een volgende groep – kan het tijdstip van doorstromen wijzigen. Dat gaat altijd in overleg met de ouders. We houden ook rekening met de samenstelling van groepen: de pedagogisch professionals moeten in staat zijn om aandacht te geven aan alle kinderen. Het belang van het kind staat altijd voorop.

Gaat een kind over naar een andere groep of locatie, dan dragen we de kennis over het kind – vastgelegd in het kindvolgsysteem – over aan de nieuwe groep. Heeft de nieuwe groep een ander LRK-nummer, dan vraagt de mentor toestemming aan de ouders om de informatie over te dragen. Is het LRK-nummer hetzelfde, dan hoeven de ouders alleen geïnformeerd te worden (afstemming). Vervolgens neemt de mentor contact op met de mentor van de nieuwe groep. Indien gewenst plannen de oude en nieuwe mentor een persoonlijk gesprek over het kind. Bij voorkeur is daar ook een van de ouders bij.

Gaat een kind starten op de basisschool, dan draagt de mentor het kind zorgvuldig over na toestemming van de ouders. Tijdens de eerste intake op onze locatie vragen we die toestemming al. Daarnaast stemt de mentor vóór de overdracht met de ouders af welke informatie we de school geven op het overdracht-/doorstroomformulier. Onze locatie zorgt voor een warme overdracht. Dat houdt in dat we de informatie over kindontwikkeling persoonlijk bespreken met een direct betrokken medewerker van de basisschool.

Op onze locatie gebruiken we voor de overdracht:

Informatie uit het kindvolgsysteem en mondelinge overdracht van de mentor.

Samenwerking binnen SPIL Tuindorp:

Door de samenwerking van de kinderopvang met de basisschool binnen SPIL-centra ontstaat een doorgaande ontwikkelingslijn. Kinderopvang en onderwijs sluiten op elkaar aan, door gebruik te maken van dezelfde ontwikkelingsgerichte methodiek, volgsysteem en zorgbeleid.

Al in een vroeg stadium is de VVE coördinator betrokken bij het volgen van de ontwikkeling van peuters en kleuters. Zij komt regelmatig kijken in de groep en heeft inzage in de kind dossiers. De VVE coördinator heeft een adviserende rol t.a.v. de begeleiding van peuters.

Gedurende de tijd dat het kind het SPIL centrum bezoekt, worden gegevens in het kind volgsysteem KIIK opgeslagen. Ouders hebben ten allen tijde inzage in het volgsysteem.

Voordat het kind naar groep 1 van de basisschool gaat, vindt de warme overdracht plaats. Het ingevulde kind volgsysteem wordt overgedragen aan de basisschool. Ouders worden vooraf op de hoogte gesteld. Bij het intake gesprek wordt er om toestemming gevraagd of gegevens binnen het SPIL gedeeld mogen worden.

Warme overdracht binnen SPIL Tuindorp:

Voor een warme overdracht volgen we het "stroomschema warme overdracht". Dit stroomschema wordt jaarlijks geëvalueerd en bijgesteld in het koppeloverleg (overleg tussen leerkrachten kleuterklassen en pedagogisch medewerkers peutergroepen) in april. Kinderen waar zorg over is bijv. over de ontwikkeling worden besproken in het zorgteam. Ouders worden hier altijd bij betrokken. De volgende vraag is steeds van belang: 'staat uw kind er hetzelfde voor als bij de inschrijving en kunnen we de juiste zorg bieden'.

Stroomschema warme overdracht SPIL Tuindorp:

Signaleren van bijzonderheden

We observeren en volgen de ontwikkeling van kinderen. Bijzonderheden bespreken we altijd eerst met de ouders. Signaleren we bijzonderheden, dan gaan we te werk volgens de door Wij zijn JONG beschreven interne en externe zorgstructuur. Waar nodig schakelen we interne of externe experts in. Zij kunnen duiden wat er aan de hand is en geven advies over het vervolg. Uiteraard gebeurt dat altijd in nauw overleg met de ouders en na hun toestemming. Kortom: we blijven zorgvuldig in contact met de ouders en – na hun toestemming – ook met de externe instanties en de eventuele basisschool. In het team evalueren we de signalering.

Bij vragen over de ontwikkeling en het gedrag van kinderen kunnen we – in overleg en afstemming met de ouders – deze medewerkers of instanties raadplegen:

- De pedagogisch coach
- Intern begeleider kinderopvang
- Intern begeleider BS De Wilakkers
- Zorgcoördinator en/of ambulante medewerker KluppluZ
- Logopedist
- Centrum voor jeugd en gezin/GGD
- WIJ Generalist
- VVE Coördinator basisschool De Wilakkers
- Pedagogisch ondersteuner Lumens

3x per jaar is er een SPIL breedzorg overleg waarin een multidisciplinair team casussen met elkaar kan bespreken. Wanneer kinderen in dit overleg worden besproken, dan worden de ouders daar altijd vooraf bij betrokken.

Pedagogisch beleid en praktijk evalueren en borgen

Samen volgen we dagelijks **het welbevinden en de betrokkenheid** van kinderen in samenhang met hun ontwikkeling. Daarbij gebruiken we het kindvolgsysteem. Zitten de kinderen goed in hun vel, zijn ze ontspannen en voelen ze zich veilig? Dan zit het goed met het welbevinden. Doen de kinderen tijdens het spelen en de activiteiten nieuwe ervaringen op? Zijn ze geboeid en gefascineerd door de activiteit? Zit er uitdaging in het spel of activiteit? Dan is ook de betrokkenheid hoog.

In *Ik ben in beeld*, het pedagogisch beleid van Wij zijn JONG, staat uitvoerig beschreven hoe **welbevinden en betrokkenheid** voor ons de belangrijkste toetsstenen zijn om de ontwikkeling van kinderen te beoordelen. De mate van welbevinden en betrokkenheid daagt ons uit om de pedagogische kwaliteit voortdurend aandacht te geven. Daarbij nemen we steeds de vier pijlers onder de loep om onze aanpak te verbeteren:

Opvoeden doen we samen – Kunnen we onze samenwerking verbeteren? Met ouders, met elkaar en met andere organisaties?

In een rijke uitdagende omgeving – Hoe rijk en uitdagend is ons aanbod?

Met ruimte voor initiatief – Bieden we voldoende keuzevrijheid? Is het dagritme afgestemd op ruimte voor initiatieven van kinderen? Zijn onze activiteiten/spelimpulsen passend en verrijkend?

Altijd in dialoog – Weten we wat kinderen beweegt, wat kinderen bezighoudt en hoe we aansluiten bij hun behoeften en belevingswereld?

Aan welbevinden en betrokkenheid zien we hoe het gaat met een kind én met onze pedagogische kwaliteit. Jaarlijks monitoren en meten we die, zodat we zicht houden op wat we kunnen aanpakken. De jaarlijkse cyclus waarmee we onze pedagogische kwaliteit borgen bestaat uit deze fasen:

- De pedagogische praktijk evalueren (in werkoverleggen).
- Vanuit die evaluatie pedagogische doelen bepalen.
- Werken aan de pedagogische doelen met acties die de vier pijlers versterken (via werkoverleg, coaching en/of scholing/training).
- Het effect van onze aanpak beoordelen door te kijken naar het welbevinden en de betrokkenheid van kinderen.

De pedagogische praktijk en beleid monitoren en evalueren we met:

KIJK0-7 jaar

Pedagogische scan Kompas

Pedagogische experimenten

SPIL monitor

VE verbeterplan (evaluatie en plan van aanpak)

Pedagogische kwaliteit – onze focus voor het komende jaar

In 2023 legt onze locatie de focus op onderstaande pedagogische doelen. De doelen kunnen enigszins verschillen per team/groep.

Elke groep werkt met “pedagogische experimenten”. Dit zijn concrete pedagogische doelstellingen die gedurende 6 weken centraal staan. In werkoverleg, elke 6 weken, worden de experimenten geëvalueerd en bijgesteld. Dit wordt genoteerd in bijlage 4 van het pedagogisch werkplan. Op deze manier blijft dit werkplan een dynamisch plan.

Bij Korein St. Adrianusstraat hebben we in 2023 de volgende Focuspunten:

- 1. Duurzame personeelsplanning. Een hecht en betrokken team behouden
- 2. Samenwerking verder versterken; binnen SPIL, elkaars talenten zien, samenwerking met ouders intensiveren
- 3. Pedagogische verdieping d.m.v. de pedagogisch experimenten
- 4. Rust, continuïteit en (werk)plezier

Groep specifiek hebben we de volgende focuspunten:

Bloemetjes:

*Groepsorganisatie, samen taken afstemmen i.v.m. veranderende teamsamenstelling

Bloemetjes, Rupsjes en Hertjes:

*Rijke uitdagende omgeving en materiaal aanbod borgen

*In dialoog met elkaar, groep overstijgend elkaar uitdagen en inspireren in het belang van kind ontwikkeling

Haasjes, Bijtjes en Vosjes:

*VE beredeneerd aanbod implementeren (vernieuwde werkwijze volgens PDCA cyclus)

*Opvoeden doen we samen in dialoog met elkaar

*VE geïndiceerde en niet-VE geïndiceerde kinderen met elkaar verbinden (inzet extra VE ondersteuning)

Wij bereiken de doelen met scholing/training, coaching, extra inzet VE ondersteuning en teamoverleg.

Opvoeden doen we samen – met andere organisaties.

In dit deel: de doorgaande lijn met het onderwijs en samenwerken met andere organisaties.

Doorgaande lijn met het onderwijs

Hieronder lees je met welke scholen voor basisonderwijs we samenwerken en de manier waarop we dat doen. We stemmen met het onderwijs af hoe onze VE inhoudelijk aansluit op de school, en de school op ons, zodat er een doorgaande lijn ontstaat tussen de voorschoolse educatie en het basisonderwijs in groep 1. Denk aan gezamenlijke thema's en activiteiten, een herkenbaar ouderbeleid of een doorgaande lijn in spelmateriaal.

Naam basisschool	Samenwerking
Basisschool De Wilakkers	Korein St. Adrianusstraat, Korein Piuslaan en basisschool De Wilakkers vormen samen SPIL Tuindorp. We hebben een gezamenlijke missie en visie, deze is na te lezen in het ouderbeleid SPIL Tuindorp en in het pedagogisch educatief raamplan SPIL Tuindorp (PERS). Er is een pestprotocol vanuit school, wat we gezamenlijk vorm gaan geven voor het hele SPIL centrum. Er is een SPIL breedzorgoverleg waar de locatiemanager bij aansluit. Daarnaast zijn er 2x per jaar gezamenlijke teamavonden. 1 informele avond en 1 avond met een pedagogisch thema. Er is afstemming tussen de locatiemanager van Korein en de directeur van school. En er wordt intensief samengewerkt met de VVE coördinator. Pm en leerkrachten stemmen, na toestemming van ouders, met elkaar af, wanneer er bijzonderheden rondom een kind zijn en voor een warme overdracht wanneer het kind 4 jaar wordt. (zie processchema warme overdracht SPIL Tuindorp) 4x per jaar zijn er koppeloverleggen waarbij de kleuterleerkrachten en de pm van peutergroepen met elkaar afstemmen om de doorgaande lijn te borgen. 5x per jaar zijn er gezamenlijke activiteiten met peuters en kleuters. We gebruiken hetzelfde volgsysteem KIJK 0-7 jaar. Pm gaan met peuters die bijna 4 jaar zijn op bezoek naar de kleuterklas. Zowel de kleuterklassen als de peutergroepen zijn in 2022/2023 bezig met het implementeren van beredeneerd aanbod (vernieuwde werkwijze volgens PDCA cyclus). Peuterplein en Kleuterplein wordt als "bronnenboek" gebruikt. De toekomstige leerkracht van het kind komt op bezoek bij de peutergroep wanneer het kind bijna 4 jaar is. Samen zijn we een "lerende gemeenschap".

Samenwerken met andere organisaties

Onze locatie werkt samen met:

- Centrum Jeugd en Gezin / GGD / Consultatiebureau
- Logopedie
- Bibliotheek Eindhoven
- SKPO
- Lumens
- WIJ-Eindhoven
- Veilig thuis
- Kluppluz

In een rijke uitdagende omgeving.

In dit hoofdstuk: indeling van de ruimte, inrichting van de hoeken en plekken, geordend materiaal, buitenruimte, duidelijkheid voor ieder kind.

Indeling van de ruimte

Onze locatie heeft een prettige, sfeervolle en rustige uitstraling. Aantrekkelijk en niet te prikkelend. De kleuren zijn bewust gebruikt. En de aankleding van de wanden sluit aan bij de leeftijd van de kinderen. Verder zorgen we voor een goed overzicht en houden we belangrijke looproutes vrij. Zo creëren we een plek waar kinderen, ouders en pedagogisch professionals zich prettig voelen.

De rijke uitdagende omgeving bevat open ruimte en hoeken/plekken die zijn ingericht voor een bepaald spel of activiteit. Voor de baby's is er bijvoorbeeld een plek voor rammelaars, een ruimte om te draaien of te kruipen, en een zachte plek. Voor dreumesen is er bijvoorbeeld een plek om speelgoed vooruit te duwen, of om alles wat in huis gebeurt na te spelen. Dankzij de gevarieerde hoeken en plekken kunnen dreumesen en peuters hun eigen keuzes maken. Waar wil ik gaan spelen? Wat zal ik daar spelen? Met wie wil ik spelen? In de VE groepen hebben we voor de peuters hoeken of plekken voor beeldend bezig zijn (knutselplek), bouwen (bouwhoek), doen alsof (huishoek), fantasiespel met auto's, treinen, dieren, blokjes (ministad of wereldstad), plaatjes kijken en lezen (leeshoek), puzzels en spelletjes (spelletjestafel) en vaak ook een zand-watertafel.

De plekken zijn afgebakend met bijvoorbeeld kasten, speelschermen, matten of tape. Dat zorgt voor duidelijkheid en concentratie. Er is ruimte voor rustig en meer actief spel, voor individueel spel en spelen in kleine groepjes en om met z'n allen te zingen. Elk kind heeft iets eigs in de ruimte, zoals een eigen vakje, kapstok, stoel of foto.

De verdeling van de speelhoeken en -ruimtes past bij de leeftijdsgroep van de kinderen. Ook de toiletruimtes bieden de mate van privacy en zelfstandigheid die bij de leeftijd past.

Inrichting van de hoeken en plekken

We zoeken, soms samen met de kinderen, naar gevarieerde materialen voor in de speelruimtes. Alle kinderen kunnen in de hoeken iets van hun niveau vinden en hebben voldoende keuze. Kinderen kunnen naast of met elkaar bezig zijn met voldoende materialen. Het materiaal wordt regelmatig aangevuld en afgewisseld. Verder zijn er in elke groep materialen en illustraties te vinden waarop verschillende culturen en rollen zichtbaar zijn. Daarnaast liggen er veilige echte materialen die passen bij de leeftijd – zoals pollepels, mutsen of een vaatdoekje – en open materiaal waar kinderen zelf betekenis aan kunnen geven zoals dozen, takken of lege melkpakken. Veilige echte en open materialen bieden extra kansen voor verdiepend spel.

Geordend materiaal

De materialen zijn overzichtelijk geplaatst en zo nodig gelabeld. Die ordening helpt onszelf, maar is ook belangrijk voor het spel van kinderen. Ze kunnen het materiaal vinden en gemakkelijk opbergen. Ook voor ouders is het handig om snel een goed overzicht te hebben. Soms bewaren kinderen gemaakte spullen een tijdje, bijvoorbeeld om er de volgende keer mee verder te gaan of om iets tentoon te stellen. Ook daar reserveren we een plek voor.

Buitenruimte

We streven naar een uitnodigende buitenspeelplaats. Buiten hebben kinderen andere spelmogelijkheden en ze doen er belangrijke ervaringen op. We leggen de nadruk op bewegen en motoriek. Buiten kunnen kinderen rennen, met de bal spelen, fietsen, met zand spelen en van alles in de natuur ontdekken. Ook buiten is er een zichtbare verdeling van de ruimte. We zorgen voor een veilige, gevarieerde ondergrond die past bij het spel – bijvoorbeeld gras, steen, zand of een ondergrond met een klein niveauverschil. Ook zorgen we voor gevarieerde buitenmaterialen die gemakkelijk te vinden en op te ruimen zijn. Elke dag willen we buiten zijn.

Duidelijkheid voor ieder kind

Een rijke uitdagende omgeving houdt in dat de indeling ook geschikt is voor kinderen die aan het wennen zijn of het Nederlands nog moeten leren. De indeling spreekt daarom grotendeels voor zich – zonder dat er mondelinge uitleg nodig is. Kinderen kunnen rustig en geconcentreerd spelen. Dankzij labels begrijpen ze waar de hoeken voor staan en wat er in de hoeken te vinden is. Er is voldoende spelmateriaal dat kinderen zonder woorden kunnen gebruiken, en speelgoed dat makkelijk uit te leggen is door iets voor te doen. Vanuit ons beredeneerd aanbod passen we de speelhoeken regelmatig aan, zodat ze passen bij de thema's of het spel. Bijvoorbeeld met andere materialen in de huishoek, andere puzzels, boeken of auto's.

Met ruimte voor initiatief.

In dit hoofdstuk: een vast maar flexibel dagritme, overgangen in het dagritme, belangrijke onderdelen in het dagritme, en een begrijpelijke dagindeling voor iedereen.

Een vast maar flexibel dagritme

Een dagritme of dagindeling is een vaste volgorde van dagelijkse gebeurtenissen. De dag is ingedeeld in herkenbare periodes met vaste onderdelen. Maar het dagritme is ook flexibel: wat de kinderen doen, staat niet tot in detail vast. Elke dag hebben ze bijvoorbeeld de ruimte om vrij te spelen. Het vrij spelen wordt afgewisseld met begeleide of geleide activiteiten/spelimpulsen. Bij vrij spelen ligt het initiatief geheel bij het kind, bij een begeleide activiteit/spelimpuls doen pedagogisch medewerkers met het kind mee, en bij geleide activiteiten/spelimpulsen ligt het initiatief bij ons. Met het dagritme zorgen we voor een balans tussen herhalen en nieuwe ervaringen opdoen. Bij de geleide activiteiten letten we op een goede afwisseling tussen de ontwikkelingsgebieden. En we blijven kinderen de ruimte bieden voor eigen initiatieven. Benieuwd naar onze globale dagindeling? Kijk onder 'Onze locatie' in het eerste deel van dit pedagogisch werkplan.

Baby's en dreumesen

Het dagritme voor de jongste baby's is in de eerste maanden individueel. Ze groeien geleidelijk toe naar het groepsdagritme. Vaak geldt ook voor dreumesen nog dat het dagritme per kind een beetje wordt aangepast (een kind zit bijvoorbeeld iets korter in de kring, gaat iets eerder slapen, of gaat van tafel als het klaar is met eten).

Overgangen in het dagritme

Overgangen van het ene naar het andere onderdeel zijn snel prikkelrijk voor kinderen. Om overgangen soepel te laten verlopen, gebruiken we aantrekkelijke rituelen. Daardoor blijven de kinderen betrokken bezig en behouden de pedagogisch professionals het overzicht. Elke overgang vraagt een eigen ritueel en vorm van samenwerken.

Belangrijke onderdelen in het dagritme

De hele dag zijn er kansen om met kinderen in gesprek te gaan, met ze te spelen, samen te genieten en de ontwikkeling te ondersteunen en stimuleren. Vaak doen ontwikkelkansen zich spontaan voor. Die kansen grijpen we terwijl we naar de kinderen kijken, aansluiten bij hun spel en met ze praten. We creëren ook zelf kansen door bewust activiteiten of spelimpulsen aan te bieden. Natuurlijk blijven we ook tijdens die geplande momenten goed kijken, aansluiten en praten met de kinderen. Op die manier doen zich ontwikkelkansen voor tijdens alle onderdelen van ons dagritme. Hieronder volgt een korte uitleg over de belangrijkste onderdelen.

Vrij spel

Tijdens vrij spel kiezen de kinderen zelf waarmee, waar en met wie ze aan de slag gaan. Waar nodig verhogen de pedagogisch professionals de betrokkenheid, lokken ze een volgende ontwikkelingsstap uit, of helpen ze bij het kiezen. Gedurende de ochtend en middag is er genoeg ruimte om vrij te spelen.

Grote groep

De term 'grote groep' staat voor de momenten dat onze pedagogisch professionals samen met alle kinderen bewust gezamenlijkheid creëren. Bijvoorbeeld door samen te zingen, verhalen te vertellen, feestjes te vieren of rituelen uit te voeren. Daardoor groeit het gevoel dat we een groep zijn, bij elkaar horen en van elkaars gezelschap genieten. Tijdens de gezamenlijke activiteit blijft er ruimte voor eigen initiatieven van kinderen. Elke dag is er een moment voor de 'grote groep'.

Kleine groep

De term 'kleine groep' staat voor de momenten dat onze pedagogisch professionals bewust met een kleine groep kinderen een activiteit doen, een spelimpuls uitlokken of samenwerken. Tijdens een kleine groepsactiviteit is er veel ruimte om in te gaan op initiatieven van kinderen en om die met elkaar te delen. Pedagogisch professionals stellen de kleine groepjes regelmatig doelgericht samen. Een groepje bestaat dan bijvoorbeeld uit de oudste of de jongste kinderen, of uit kinderen die aan de slag gaan met taalontwikkeling. Soms doen alle kinderen dezelfde activiteit, in wisselende kleine groepjes. In de 'kleine groep' is er veel ruimte voor uitwisseling en aandacht voor alle kinderen. Elke dag zijn er kleine groepen waarin kinderen spelen en ontdekken. Als het mogelijk is, komen VE-peuters minimaal één keer per dag aan de beurt – in ieder geval minimaal een paar keer per week.

Eten en drinken

Elke ochtend of middag zijn er groepsmomenten waarop de kinderen samen eten en drinken. De pedagogisch professionals zorgen voor een veilig, gezellig en rustig moment.

Verzorgingsmoment

Verzorgingsmomenten zijn regelmatig terugkerende momenten, vaak een-op-een. Pedagogisch professionals zorgen voor aandachtige, respectvolle en rustige momenten.

Buitenspelen

Bewegen en buiten zijn is heel belangrijk voor kinderen. Buiten kunnen ze veel ervaringen opdoen. Wij laten de kinderen elke dag buitenspelen.

Altijd in dialoog.

In dialoog zijn betekent dat er wederzijds contact is. Oftewel, vertaald naar de dagelijkse praktijk: dat er interactie is tussen pedagogisch professionals en kinderen – en tussen kinderen en volwassenen onderling. De pedagogische wetenschappen onderscheiden zes interactievaardigheden. Onze pedagogisch professionals zetten die vaardigheden dagelijks in, zodat kinderen zich veilig en op hun gemak voelen en zich bij ons kunnen ontwikkelen.

De zes interactievaardigheden:

- Sensitieve responsiviteit
- Respect voor autonomie
- Structuur bieden en leidinggeven
- Praten en uitleggen
- Ontwikkeling stimuleren
- Begeleiden van onderlinge interacties

Sensitieve responsiviteit

Sensitieve responsiviteit is reageren op wat kinderen willen, denken en voelen – door oog te hebben voor signalen, non-verbaal en verbaal, en door een kind aan te voelen. Het gaat over geborgenheid bieden, een vertrouwensrelatie aangaan en kinderen erbij laten horen in een positieve groepsfeer. Voorbeelden daarvan zijn luisteren, de aai over de bol, het oogcontact, de knipoog, interesse en nieuwsgierig zijn naar het kind. Ook gaat het bij sensitieve responsiviteit over aanmoedigen en bevestigen: kinderen de mogelijkheid geven om nieuwe dingen te ontdekken. Voorbeelden daarvan zijn belangstelling tonen, betrokken zijn bij wat het kind doet, steun bieden bij moeilijke momenten en enthousiasme van het kind delen.

Respect voor autonomie

Respect voor autonomie is kinderen de ruimte geven om zelfstandig te doen wat ze zelfstandig kunnen. Respect voor autonomie is ook: kinderen de kans geven vanuit eigen interesses bezig te zijn en keuzes te maken, zelf te experimenteren en ontdekkingen te doen. Als pedagogisch professionals lokken we ideeën en initiatieven uit, betrekken we kinderen bij het bepalen van regels en afspraken, en hebben we reële verwachtingen. Kinderen voelen het wanneer ze serieus worden genomen. Dan ontwikkelen ze eigenwaarde en kunnen ze zich betrokken voelen bij de groep, het spel en de activiteiten.

Structuur bieden en leidinggeven

Door structuur te bieden orden je de wereld om kinderen heen. Alle kinderen hebben daar behoefte aan. Structuur geeft ze het houvast dat ze nodig hebben om zelfstandig aan de slag gaan. Voorbeelden daarvan zijn een overzichtelijke speelleeromgeving, een begrijpelijke dagindeling, een beperkt aantal consequente en duidelijke regels die uitgelegd worden aan kinderen, voorspelbaar en duidelijk gedrag van pedagogisch professionals en thematisch werken. Structuur bieden en leidinggeven lijkt het tegenovergestelde van respect voor autonomie, maar ze vullen elkaar aan als ze in evenwicht zijn. Voor elke (leeftijd)groep en voor elk kind ligt dat evenwicht weer anders.

Ongewenst gedrag ombuigen naar gewenst gedrag

Hoe gaan we om met ongewenst gedrag? Kinderen willen zich geaccepteerd voelen zoals ze zijn. Inclusief hun emoties en belevingen, ook op momenten dat ze boos, druk of naar binnen gekeerd zijn. We gaan ervanuit dat het kind met zijn gedrag een bedoeling heeft, ook al is dat gedrag niet altijd effectief of gewenst. Allereerst proberen we daarom de intentie van kinderen te begrijpen. Er zijn veel redenen voor ongewenst gedrag, bijvoorbeeld niet weten dat iets niet mag, van slag zijn door een gebeurtenis, meer uitdaging nodig hebben of temperamentvol zijn. Het gedrag kan ook bij de ontwikkelingsfase horen. Het doel van ombuigen van ongewenst naar gewenst gedrag is dat het kind met (zelf)vertrouwen weer verder kan met het sturen van zijn eigen gedrag. Kinderen voelen zich ook veiliger als ze weten dat er iemand aanwezig is die ingrijpt als het even niet gaat, die ondersteunt of juist begrenst. Iemand bij wie ze kunnen checken of wat ze doen ook kan.

Er zijn veel manieren waarop pedagogisch professionals kunnen reageren op ongewenst gedrag: een non-verbale reactie geven, een grapje maken, kinderen positief herinneren aan een regel, gedrag benoemen dat gewenst is, ik-boodschappen geven over het gedrag van het kind, en soms ook negatief gedrag negeren en positief gedrag juist belonen.

Vijf stappen bij conflictoplossing

Soms hebben kinderen conflicten. Wij zien die als leermomenten voor de (sociale) ontwikkeling. Kinderen leren hun gevoel en mening te laten horen en zien. Ze leren zichzelf en de ander beter te begrijpen en oplossingen te zoeken. Daardoor leren ze sociale en morele regels. Bij een conflict zetten pedagogisch professionals vijf stappen:

1. Bij een probleem of conflict stoppen we, snel maar rustig, het ontoelaatbare gedrag. We benoemen de emoties die kinderen laten zien en geven ze zo nodig een handreiking om hun emoties op een toelaatbare manier te uiten (stoom afblazen/ruimte voor ontlading zonder dat andere kinderen zich onveilig voelen).
2. Bij kinderen die (nog) niet goed kunnen praten vertellen we welke gebeurtenis en emoties we hebben gezien. Oudere kinderen vertellen zelf wat er is voorgevallen. We checken daarna of we het goed hebben verwoord of begrepen.
3. We geven als objectieve bemiddelaar bij jonge kinderen één of enkele compromisvoorstellen. Zo gauw kinderen het kunnen, dragen ze zelf mogelijke oplossingen aan.
4. We letten erop dat de gekozen oplossing naar tevredenheid van alle kinderen is (de beste oplossing) en we bedenken zoveel mogelijk samen hoe we die kunnen uitvoeren.
5. Daarna volgen we de kinderen een tijdje bij het spel om te zien of het compromis of de oplossing werkt.

Praten en uitleggen

Bij deze interactievaardigheid gaat het over de taal die pedagogisch professionals gebruiken als ze kinderen begeleiden én over de manier waarop we taalvaardigheid van kinderen stimuleren. Belangrijk bij praten en uitleggen is dat kinderen de ruimte krijgen voor echte (non-)verbale gesprekken, waarbij we het kind volgen en een rijke (non-)verbale omgeving zijn. Want kinderen leren taal door wat ze in hun omgeving horen.

Bij het praten en uitleggen sluiten we aan op de leeftijd, het ontwikkelingsniveau en de behoefte van kinderen. We passen ons tempo aan en bouwen onze uitleg logisch op, zodat kinderen de uitleg zo goed mogelijk begrijpen. Voor de kleinsten en voor anderstalige kinderen gebruiken we ter ondersteuning gebaren, mimiek, visualisaties (bijvoorbeeld dagritme kaarten), rituelen (bijvoorbeeld een vast liedje bij een overgangsmoment) en concrete materialen. Voor de wat oudere of meertalige kinderen gebruiken we steeds langere zinnen en meer gevarieerde woorden.

Contactinitiatieven

Alle kinderen zoeken regelmatig contact met (non-)verbale gedragingen. Die grote en kleine signalen vangen we zo vaak mogelijk op, zodat kinderen zelfvertrouwen en vertrouwen in anderen krijgen. Door kinderen vaker te zien, leren we hun

contactinitiatieven kennen. Ook pedagogisch professionals nemen initiatieven tot contact. We vragen bijvoorbeeld aandacht voor een activiteit/spelimpuls of gebeurtenis, we betrekken de kinderen daarbij, of we beginnen gewoon een gezellig praatje.

Gesprekken

De balans tussen een-op-eengesprekken, kleine groepsgesprekken en gesprekken met de hele groep laten we aansluiten op de leeftijd. De onderlinge omgang is gebaseerd op plezier, aandacht, oprechte interesse, begrip, respect en duidelijkheid. Nederlands is de voertaal, maar in sommige werksituaties kan een pedagogisch professional een andere taal gebruiken in het belang van het kind. We creëren een positieve communicatieve sfeer door regelmatige beurtwisselingen – zowel een-op-een als in groepssituaties. Soms bouwen we gesprekken uit en doen we een beroep op het denkvermogen van kinderen. In een groepssituatie proberen we iedereen te betrekken bij wat er gebeurt. Wordt het gesprek afgesloten, dan laten we dat duidelijk weten. Ook kinderen geven (non-)verbaal aan wanneer het contact voor hen is afgelopen. Het is belangrijk voor kinderen dat wij dat zichtbaar opmerken.

Ontwikkeling stimuleren

De interactievaardigheid 'Ontwikkeling stimuleren' zetten we in tijdens allerlei situaties en activiteiten. Kinderen zijn van zichzelf al nieuwsgierige ontdekkers en onderzoekers, maar we stimuleren hun spelenderwijze ontwikkeling ook gericht. Daardoor kunnen ze extra stappen zetten en doen ze in alle ontwikkelingsgebieden ervaringen op, passend bij hun eigen tempo, interesses en mogelijkheden. In allerlei spelsituaties en activiteiten zien we volop didactische mogelijkheden. Per kind en per situatie kiezen we wat we doen: intenties en plannen van kinderen verwoorden of helpen uitvoeren, nieuwe materialen aanreiken bij een vertrouwd spel, een nieuw idee inbrengen bij een bestaand spel, open vragen stellen, samen oplossingen zoeken, indrukken verwerken, kinderen bij elkaar betrekken, meespelen, het spel voordoen, voorbeelden geven, instructie geven en nog veel meer. We helpen kinderen ook als ze iets nog niet helemaal alleen kunnen of durven. Kortom: we stimuleren de ontwikkeling op alle mogelijke manieren.

Taalstimulering

Voor kinderen met een VE-indicatie verplicht de wet ons om minimaal vier ontwikkelingsgebieden bewust aan te bieden. Op onze locatie doen we meer: we stimuleren de ontwikkeling op alle gebieden met onze rijke, uitdagende omgeving en via ons dagritme. In dit werkplan leggen we extra nadruk op de taalstimulering – als onderdeel van de interactievaardigheid 'Ontwikkeling stimuleren'. Want alle kinderen hebben taal nodig om stappen te kunnen zetten in alle andere ontwikkelingsgebieden.

Een kind moet zich veilig en op zijn gemak voelen, voordat de taalstimulering vanuit VE begint. Daarnaast moet het kind ontdekken dat praten leuk is. Is een kind nog niet gewend? Dan zoeken we vaak contact, al is het maar even. We gaan bijvoorbeeld in op wat we denken dat het kind bedoelt, we spelen non-verbale vraag- en antwoordspelletjes of we laten gezellige praat situaties met andere kinderen zien. Is een kind gewend? Dan start de actieve taalverwerving. We zorgen voor ruimte om te oefenen en een goed taalaanbod.

Ruimte om te oefenen: als kinderen taal horen, gaan ze zelf actief patronen zoeken en regels ontdekken. Ieder kind heeft een eigen aanpak. Het ene kind praat veel, het andere luistert meer. Het ene kind zoekt patronen in de taal, het andere let eerst op de klanken. We begeleiden kinderen tijdens hun spel en de gebruikelijke activiteiten. In die situaties pikken ze nieuwe woorden op en leren ze betekenissen te begrijpen. In gesprek met kinderen die het Nederlands nog moeten leren, leggen we altijd de nadruk op wat het kind bedoelt, oftewel wat het ons wil zeggen. We corrigeren het oefen-taalgebruik niet, maar geven wel in correcte zinnen antwoord. Zo kan het kind als vanzelf weer verder oefenen en blijft het plezier van het contact voorop staan.

Taalaanbod: we onderscheiden vier fasen vanaf het moment dat het kind zich op zijn gemak voelt en praten als leuk ervaart. Wentaal, redzaamheidstaal, omgangstaal en leertaal. De woordenschat ontwikkelt zich door de fasen heen. In alle fasen is goede (non-)verbale interactie belangrijk, maar in iedere fase hebben kinderen andere (non-)verbale behoeften.

Eerste fase, wentaal: het begrijpen van de Nederlandse taal komt op gang, maar het kind spreekt het nog niet. In de wenfase bieden we een goed passend taalaanbod, zodat het begrip van het kind kan groeien. Dat doen we bijvoorbeeld door taal aan bewegingen te koppelen, door steeds dezelfde zin te gebruiken als er een vast ritueel begint, en door vooral met de eerste basiswoorden te spreken. De nadruk ligt op woorden die het kind nodig heeft om zich snel op zijn gemak te voelen. In deze fase lokken we het kind niet bewust uit om al Nederlands te spreken.

Tweede fase, redzaamheidstaal: het kind begrijpt het Nederlands redelijk en het spreken is op gang gekomen. De kinderen kunnen alledaagse voorwerpen en hun eigen behoeften eenvoudig benoemen. In deze fase blijft een goed passend taalaanbod het belangrijkste. Woorden blijven zoveel mogelijk gekoppeld aan dagelijkse situaties. Daarnaast proberen we het kind uit te lokken om actief wat Nederlands te spreken. We proberen kinderen zich zekerder te laten voelen in hun initiatieven tot Nederlandstalig contact.

Derde fase, omgangstaal: het kind spreekt al redelijk Nederlands. Het gebruikt korte zinnen en kan gebeurtenissen in het heden en nabije verleden benoemen. In deze fase voeren we kleine gesprekjes. Daarin verrijken we het taalgebruik van het kind met ons taalaanbod. In deze en de volgende fase beginnen de kinderen regelmatig zelf met de interactie in het Nederlands. Bij de woordenschat letten we op de woorden die nodig zijn om mee te doen in de groep.

Vierde fase, leertaal: het kind kan praten over dingen die niet op het moment zelf aanwezig zijn, kan een verhaaltje bedenken, kan verbanden beschrijven en zich verplaatsen in de gedachten of gevoelens van een ander. Kinderen hebben in deze fase behoefte aan verbreding en verdieping van de woordenschat. Veel peuters die het Nederlands als tweede taal leren, bereiken de vierde fase in het Nederlands niet voordat ze naar school gaan.

Wij maken voor het uitbreiden van de woordenschat gebruik van:

NT2 Woordenlijst

Beheersingswoorden bij het thema

Woordkaarten

Begeleiden van onderlinge interacties

Met deze interactievaardigheid sluiten we het hoofdstuk af. Als pedagogisch professionals begeleiden we de onderlinge interacties van kinderen en het groepsproces. Dat doen we met begrip, respect, interesse en duidelijkheid. Kinderen leren volop van elkaar, ze vullen elkaar aan en ze hebben plezier in samenzijn en erbij horen. We zetten ons in voor een groepssfeer waarbij ieder kind zichzelf kan zijn en mee kan doen. We praten over diverse onderwerpen en we zijn nieuwsgierig naar verschillende ideeën en meningen. Verder creëren we gezamenlijkheid door bijvoorbeeld feestjes te vieren, rituelen uit te voeren, (groeps)herinneringen te koesteren met foto's en verhalen, vriendschappen te zien en te waarderen. Zelf laten we goed voorbeeldgedrag zien. Waar het kan, laten we kinderen meedenken en beslissen. Door kinderen vaak te laten werken in kleine groepen (bijvoorbeeld bij activiteiten, eten en drinken), geven we kinderen de kans om elkaar goed te leren kennen.

Overige pedagogische kwaliteitseisen.

In dit hoofdstuk: extra aspecten van het pedagogisch beleid, conform de eisen in de Wet Kinderopvang en het Besluit basisvoorwaarden voorschoolse educatie.

Activiteiten waarbij de stamgroep/stamgroepruimte verlaten wordt

Soms kunnen kinderen de stamgroep of stamgroepruimte verlaten voor bepaalde activiteiten of om even in een andere groep of centrale hal te gaan kijken of spelen.

Op onze locatie verlaten de kinderen de stamgroep soms

De eigen groep is voor kinderen een veilige basis. Vanuit veiligheid en vertrouwen willen kinderen hun wereld vergroten en ervaren wat er achter de vertrouwde deur gebeurt. Door soms de stamgroep te verlaten, krijgen kinderen meer ruimte om op ontdekkingsstocht te gaan of te spelen met kinderen buiten de eigen groep.

Een pedagogisch medewerker van de babygroepen kan er voor kiezen om met kinderen uit verschillende babygroepen een activiteit uit te voeren in een ruimte buiten de groepsruimte. Zo kan ze bijvoorbeeld naar de sfeervolle huiskamer gaan om daar een boekje te lezen.

Peutergroepen Haasjes en Bijtjes werken nauw samen. Beide groepen staan met elkaar in verbinding middels een gezamenlijke hal. De groepsdeuren staan met regelmaat open, zodat kinderen bij elkaar kunnen spelen. Om VVE geïndiceerde kinderen en niet VVE geïndiceerde kinderen met elkaar te laten integreren organiseren wij groep overstijgende activiteiten in bijvoorbeeld de sfeervolle huiskamer. Een pedagogisch medewerker gaat dan met een klein groepje kinderen uit verschillende peutergroepen naar de huiskamer voor een activiteit. Ze kan ook kiezen voor een beweegactiviteit in de speelzaal van BS De Wilakkers, of voor een buitenactiviteit in de peuters tuin.

Bij de volgende (spel)activiteiten verlaten de kinderen de stamgroep:

Kinderen mogen bij andere groepen spelen als dit past in de ontwikkeling van het kind. Dit wil zeggen dat kinderen, met toestemming van pedagogisch medewerkers van beide groepen, bij een andere groep mogen gaan spelen. De pedagogisch medewerker van de groep waar het kind komt spelen begeleidt en bewaakt het spel. We houden hierbij het kind leidster ratio aan. Bij de volgende activiteiten verlaten kinderen de stamgroep:

- Warme maaltijd
- Workshops/activiteiten bij een andere groep of op een andere locatie
- Geplande en/of spontane uitstapjes
- Wennen in de kleuterklas of BSO
- Wennen bij de peutergroep
- Bij elkaar spelen in een andere groep
- Beweegactiviteit in de speelzaal van BS De Wilakkers
- Tijdens het Open Podium bij BS De Wilakkers
- Bij de gezamenlijke peuter- kleuteractiviteiten met BS De Wilakkers

Als kinderen de stamgroep verlaten, dan is dat als volgt geregeld:

- Warme maaltijd service wordt begeleid door een pedagogisch medewerker in de centrale huiskamer van Korein St. Adrianusstraat, kleine kinderen die gebruik maken van de warme maaltijd eten met hun pedagogisch medewerker op de groep.
- De kinderen worden opgehaald in de groep door de pedagogisch medewerker die de warme maaltijd verzorgt. De medewerker checkt de aanwezigheid van alle kinderen bij de maaltijd service. Na de maaltijd

gaan de kinderen terug naar hun eigen stamgroep. De medewerker van de maaltijd service geeft een korte terugkoppeling. Wanneer kinderen bij de maaltijdservice worden opgehaald door ouders, meldt de medewerker van de maaltijd service de kinderen af in het portaal.

- Bij workshops op een andere groep gaan kinderen voor de workshop naar de andere groepsruimte ten tijden van de workshop. Bij de dagopvang gaan in principe de vaste pedagogisch medewerkers mee.
- Bij geplande en/of spontane uitstapjes gaan de kinderen altijd met een vaste/bekende pedagogisch medewerker mee
- De peuters gaan een kijkje nemen op school als zij bijna 4 jaar zijn. Dit is altijd onder begeleiding van een vaste pedagogisch medewerker van de peutergroepen
- Kinderen kunnen hun stamgroep verlaten om te gaan wennen in de groep waar zij naar doorstromen. Een vaste pedagogisch medewerker zal met de kinderen samen naar de andere groep gaan en daar samen de ruimte verkennen of aansluiten bij een activiteit. Wanneer een kind bij de BSO gaat wennen dan zal de pedagogisch medewerker van de peutergroep niet aansluiten. Het kind kan op verzoek altijd weer terug naar de peutergroep.
- Wanneer er activiteiten bij BS De Wilakkers zijn, waar ook de peuters aan deelnemen, zoals het open podium of een beweegactiviteit in de speelzaal, dan is dat altijd onder begeleiding/toezicht van een pedagogisch medewerker

Extra opvang afnemen

Kinderen komen meestal op vaste dagen naar de BSO. Dat is belangrijk voor de stabiliteit van de groepen, het veilige en vertrouwde gevoel van de kinderen en daarmee de pedagogische kwaliteit. Soms kan het voorkomen dat ouders extra opvang nodig hebben. Aan extra opvang afnemen zijn spelregels verbonden. Ouders kunnen die regels vinden op de website.

In 2023 is het nog mogelijk om reeds opgebouwde ruiluren van 2022 in te zetten. Een ruilaanvraag kan in Konnect worden aangevraagd. In 2023 worden er geen ruiluren meer opgebouwd.

Inzet pedagogisch beleidsmedewerker/coach

Volgens de Wet Kinderopvang moet er per locatie vijftig uur per jaar beschikbaar zijn voor pedagogisch beleid en tien uur per fte voor coaching. De pedagogisch beleidsuren zijn bestemd voor de totstandkoming en uitvoering van beleidsvoornemens (zie pedagogische kwaliteit, onze focus voor dit jaar). De coachinguren worden ingezet om pedagogisch professionals te coachen bij hun werkzaamheden.

Het wettelijk kader voorschoolse educatie vraagt een extra inzet van pedagogisch beleidsmedewerkers. Het betreft tien uur per VE-geïndiceerd kind. Die uren worden direct ingezet op de locatie, voor coaching van medewerkers of voor pedagogische of VE-beleidsontwikkeling.

Bovenstaande uren hebben we als volgt verdeeld, waarbij alle medewerkers (inclusief flexmedewerkers en invallers) minimaal eenmaal per jaar coaching ontvangen. De uren zijn vastgesteld op peildatum 1 januari.

Vormgeving pedagogische	De locatiemanager van Korein St. Adrianusstraat heeft 50 uur per jaar beschikbaar. In deze tijd wordt vormgegeven aan het ontwerpen, implementeren en het (faciliteren van) de uitvoering van het pedagogische beleid en werkplan. Hier onder vallen de volgende activiteiten:

beleidsvoornemens	Het schrijven van het pedagogisch werkplan per locatie	5 uur voor BSO
	Het bespreken van het pedagogisch werkplan en het pedagogisch beleid met het team (evalueren en nieuwe doelen stellen) en de oudercommissie	2 uur bij team BSO Piuslaan 2 uur LOC
	Afstemming met de pedagogisch coach over de pedagogische- en coaching doelen 2023	2 uur
	Het bijwonen het Thema- overleg voor leidinggevend over pedagogische thema's	2 uur
	Het voeren van Teamoverleg; gemiddeld 4 overleggen waarin onderwerpen gerelateerd aan het pedagogisch beleid besproken worden.	6 uur BSO team
	Het voeren van overleg met de oudercommissie	4 uur
	Het ontwikkelen en implementeren van hulpmiddelen voor het team; presentaties, implementeren van aangekochte of centraal ontwikkelde materialen, ondersteunen van ontwerp van binnen- en buiteninrichting en de vertaling naar investeringen	10 uur
	Spelimpuls inventariseren, afstemmen en bestellen	2 uur
	De vertaling van de locatiedoelen naar scholingsbehoefte/scholingsplan	2 uur
	PERS bespreken en updaten incl SPIL zorgjaarplan samen met SPIL partner	2 uur
	Pedagogische SPIL avond voorbereiden samen met SPIL partner en coach	4 uur
	Overleg met samenwerkingspartners over de doorgaande lijn (IKC ontwikkeling, pedagogisch klimaat, warme overdracht	4 uur
	Kindvolgsysteem	3 uur
Vormgeving coaching van medewerkers	Per FTE is er minimaal 10 uur coaching voor de Pm-ers per jaar. Bij Korein St. Adrianusstraat (BSO en dagopvang) is er op peildatum 1-1-2023 19,68FTE Berekening uren: 10 uur x 19,68 FTE = 196,8 uur coaching per jaar van PC Gemiddeld zal de pedagogisch coach iedere week ongeveer 4,2 uur (=ong. 196 u per jaar, 47 weken) aanwezig zijn op de locatie St. Adrianusstraat voor coaching on the job, ondersteunen bij het opstellen van pedagogische experimenten, individuele coaching, afnemen van scans etc. Dit is exclusief VE coachingsuren. Deze berekening staat in het volgende kader beschreven. Pedagogisch proces met pedagogisch coach bij teams: ○ Pedagogisch coach kondigt bezoeken aan. Heeft per groep een contactpersoon. ○ Elke groep stelt een pedagogisch experiment op 6 weken later evalueren ○ Bijstellen in groepsoverleg en nieuw experiment beschrijven ○ PC of LM vult in bijlage 4 van het pedagogisch werkplan de voortgang van de pedagogische experimenten in	

	○ Pm houden experimenten bij in groepsmap
Vormgeving van de verhoging kwaliteit van de voorschoolse educatie	Aantal kinderen op peildatum 01 januari 2023: 8 VE kinderen 8 kinderen x 10 = 80 VE coaching uren Wekelijks ong. 2 uur VE coaching gedurende 40 schoolweken De pedagogisch coach coacht de pm on the job. Daarnaast is de pedagogisch coach nauw betrokken bij het implementeren van het beredeneerd aanbod (vernieuwde werkwijze PDCA cyclus)

Coaches verdelen hun uren over bijvoorbeeld werkoverleg, kind-besprekingen, inspiratiebijeenkomsten, samen formuleren van pedagogische doelen, evaluatie van pedagogische doelen en coaching on the job met teams. Coaches en managers streven gezamenlijk naar een zo efficiënt mogelijke inzet.

LOCATIE: St. Adrianusstraat

PERIODE: 2023

Focuspunten VE bij alle 3 de peutergroepen:

- **Implementeren nieuwe formulieren "groepsplan/ themaplanning VE":** Bij Korein St. Adrianusstraat hebben we eind 2022 een werkgroep opgericht bestaande uit 1 pm van elke peutergroep, locatiemanager en VE-coach (pedagogisch coach). De VE coach coacht de medewerkers in het gebruik van de nieuwe formulieren rondom themaplanning en het cyclisch werken. Het doel is dat er in basis 1 uniforme werkwijze is rondom het aanbieden van beredeneerd aanbod, het werken volgens PDCA cyclus. Inhoudelijk zijn de formulieren afgestemd op de behoeften van de kinderen in de specifieke groepen.
- **Coachen op SLO doelen:** Bij elk thema staan er SLO doelen centraal. Per groep worden activiteiten aangeboden en spelimpulsen gegeven om de SLO doelen te breiken. De VE coach coacht hierop tijdens groepsbezoeken. In werkoverleggen wordt dit geëvalueerd en bijgesteld indien nodig.
- **Voor en vroegschool verbinden tijdens koppeloverleggen:** De VE coach sluit aan bij de koppeloverleggen waarbij peuter pm en kleuterleerkrachten met elkaar afstemmen en verbinden. Momenteel wordt er ingestoken om jaarlijks 5 gezamenlijke activiteiten te ondernemen met peuters en kleuters en om het beredeneerd aanbod te implementeren. De VE coach ondersteunt samen met de VE coördinator de pm en leerkrachten hierin middels coaching, training/inspiratie en werkoverleggen
- **Resultaten uit de KIIK registratie verwerken in de groepsplannen:** 1 pm van peutergroep de Bijtjes, met extra taken, analyseert de resultaten uit KIIK en verwerkt dat in de groepsplannen. De groepsplannen worden met de locatiemanager, team en VE coach doorgenomen. De VE coacht coacht de pm om de theorie uit de plannen toe te kunnen passen in de praktijk.
- **VE geïndiceerde en niet VE geïndiceerde kinderen met elkaar verbinden:** dit doen we o.a door de inzet van extra VE ondersteuning. Pm biedt op dinsdagen en donderdagen groepsoverstijgend extra VE aanbod aan met het doel om kinderen met en zonder VE indicatie met elkaar samen te brengen, zodat ze van elkaar kunnen leren. VE coach ondersteunt en coacht hierin middels "coaching on the job" en ze kan evt beeldcoaching inbrengen

FOCUS VE-COACHING periode januari 2023 t/m april 2023 (adhv groepsplannen april 2023 worden er weer nieuwe doelen per groep bepaald)

Groep	Doel	Pijlers Pedagogisch Kompas ⁱ	Onderhouden VE ⁱⁱ

Haasjes	Aandacht voor omgang met anderen Materiaal aanbod in hoeken (kansen grijpen)	Rijke uitdagende omgeving	Maatwerk training "nieuwe werkwijze implementeren volgens PDCA cyclus" om berekend aanbod te kunnen bieden. Met gebruik van de nieuwe formulieren "groepsplan/themaplanning VE" 1 pm in werkgroep om berekend aanbod te implementeren met coaching van LM en VE coach Voorlees coördinator is uitgenodigd voor een inspiratie- netwerkbijeenkomst meertaligheid Regio Zuid op 15-2-2023 bij BS De Wilakkers <i>(georganiseerd door een samenwerking van Fontys, Sprong, BS De Wilakkers, Trion en Partnerschap)</i> VE Coach daagt pm uit om ook kritisch te kijken naar begeleidingsstijl
Bijtjes	Aandacht voor welbevinden Stimuleren van gecijferdheid Stimuleren van interactie tussen kinderen onderling	Welbevinden Ruimte voor initiatief en rijke uitdagende omgeving (dmv zand-watertafel spelimpulsen aanbieden)	Maatwerk training "nieuwe werkwijze implementeren volgens PDCA cyclus" om berekend aanbod te kunnen bieden. Met gebruik van de nieuwe formulieren "groepsplan/themaplanning VE" 1 pm in werkgroep om berekend aanbod te implementeren met coaching van LM en VE coach VE Coach daagt pm uit om ook kritisch te kijken naar begeleidingsstijl
Vosjes	Hoog welbevinden bij kinderen die nieuw starten Woordenschat; ook voor de "absolute beginner" en eerste 50 en eerste 200 woorden	Welbevinden Ruimte voor initiatief	2022: Pm heeft training gevolgd voor groepen met veel geïndiceerde kinderen PM zijn uitgenodigd voor een inspiratie- netwerkbijeenkomst meertaligheid Regio Zuid op 15-2-2023 bij BS De Wilakkers <i>(georganiseerd door een samenwerking van Fontys, Sprong, BS De Wilakkers, Trion en Partnerschap)</i> 1 pm in werkgroep om berekend aanbod te implementeren met coaching van LM en VE coach
Haasjes-Bijtjes-Vosjes	Groepsplan KIK uitdraaien en analyseren		

EVALUATIE COACHING: Dit wordt ingevuld na evaluatie in werkoverleggen en in april 2023 wordt er een nieuw groepsplan gemaakt. Input voor de groepsplannen:

- groepsuitdraai uit KIIK,
  - boek KIIK 0-4 jaar,
  - registratie van de afgelopen thema's,
  - observaties van VE coach, VE coördinator, LM en pm
  - pedagogische experimenten.
- Na bovenstaande geanalyseerd te hebben weten we wat het effect is geweest en wat ideeën voor de toekomst zijn, waar de groepen behoefte aan hebben.

Groep	Effect	Ideeën voor het vervolg
Haasjes-Bijtjes-Vosjes	Febr 2023: er is een goede start gemaakt met de nieuwe manier van werken volgens P-D-C-A. De nieuwe formulieren geven structuur en overzicht, dit helpt om volgens de cyclus te werken	Febr 2023: Ve coach gaat op de groep coachen en pm bewust maken van hun begeleidersstijl en wat voor effect dat heeft op de kinderen Vragen die we hebben nemen we mee naar de maatwerktraining in maart 2023
Haasjes-Bijtjes-Vosjes	Maart 2023: Trainingsavond gehad rondom invullen nieuwe formulieren: meer duidelijkheid over het invullen van themaplanning voor 6 weken.	Concreet maken hoe we eenheid creëren rondom het opschrijven/verwerken van observaties (blad in themaplanning? Kaartenbakje? Schriftje? Memotjes?) In themaplanning overleg 11 april 9.30 uur concreet afstemmen
Vosjes		
Haasjes		
Bijtjes		

VE-opleidingsplan

Pedagogisch professionals moeten hun VE-kennis en -vaardigheden jaarlijks onderhouden. We stellen ieder jaar een opleidingsplan op en voeren dat uit. Na afloop evalueren we het plan, de uitvoering en de behaalde doelstellingen. Het gaat om de volgende onderwerpen:

- Werken met programma's voor voorschoolse educatie.
- De ontwikkeling stimuleren van het jonge kind, in het bijzonder op de gebieden van taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotionele ontwikkeling.
- De ontwikkeling volgen van peuters en het aanbod van voorschoolse educatie daarop afstemmen.
- Ouders betrekken bij het stimuleren van de ontwikkeling van kinderen.
- De voorschoolse educatie inhoudelijk laten aansluiten op de vroegschoolse educatie vanaf 4 jaar én zorgdragen voor een zorgvuldige overgang van voorschoolse naar vroegschoolse educatie.

In 2022 stonden onderstaande opleidingen op de planning:

Naam opleiding	Naam organisatie die dit verzorgt	Aantal pedagogisch medewerkers die de training/cursus volgen (namen zonodig in te zien op de locatie)	De training/cursus omvat de volgende periode van het jaar
VVE Intervisie	Edux	1	??
Groep met veel geïndiceerde peuters	Edux	2	5 uur periode ntb
Culturele diversiteit	Jongleren (micro learning)	8	Oktober 2022
VE Beredeneerd aanbod	Edux	2	Sept 2022 t/m 2024
VE basisopleiding volgen tijdens BBL traject	KSS/Summa		Schooljaar 2022/2023
Opfrustraining KIJK en hoe voer je oudergesprekken	Korein/pedagogisch coach	8 + medewerker in opleiding	November 2022

VE Intervisie werd niet meer aangeboden door Edux in 2022. De pm die deze interventie zou volgen heeft samen met de LM a.d.h.v. literatuur extra kennis opgedaan zodat ze een gedegen groepsplan kon schrijven voor de peutergroepen. 1 pm heeft in 2022 de training "groepen met veel geïndiceerde kinderen" gevolgd. Inmiddels past zij de opgedane kennis in de praktijk toe en inspireert zij collega's.

De microlearning "culturele diversiteit" is niet gevolgd. Dit zal in 2023 in teamoverleg terugkomen.

De 2 BBL-ers zijn gestart met de VE basisopleiding. Ook is in 2022 een nieuwe medewerker (teamflex) gestart met de VE basisopleiding, zodat ze kan invallen bij de peutergroepen.

De opfriscursus KIJK en hoe je oudergesprekken volgt is vervallen. In groepsoverleggen zijn deze onderwerpen wel aan bod gekomen.

In 2022 zijn 2 pm gestart met de VE training "beredeneerd aanbod". Alle andere peuter pm, m.u.v. 1 pm, hebben beredeneerd aanbod of de vernieuwde basistraining VE gevolgd. 1 Pm die dit nog niet heeft gevolgd gaat in 2023 deze training volgen. Een nieuwe teamflex medewerker gaat in 2023 de VE basistraining volgen, zodat zij ook bevoegd is om op een peutergroep te werken bij Korein St. Adrianusstraat.

Omdat het hele peuterteam als doel heeft om volgens de PDCA cyclus beredeneerd aanbod aan te bieden aan alle peuters hebben we ervoor gekozen om in 2023 een maatwerktraining te volgen bij Edux rondom "implementeren nieuwe VE werkwijze". Tevens werd opgemerkt dat de pm die regelmatig invallen bij de peutergroepen extra bijscholing rondom VE nodig hebben. De vaste invallers (teamflex) hebben zich inmiddels aangemeld voor een VE opfrustraining.

Hieronder een overzicht van de geplande VE training voor 2023:

Naam opleiding	Naam organisatie die dit verzorgt	Aantal pedagogisch medewerkers die de training/cursus volgen (namen zonodig in te zien op de locatie)	De training/cursus omvat de volgende periode van het jaar
Implementeren nieuwe VE werkwijze (maatwerk training)	Edux	Hele peuter team en LM	27-3-2023 Najaar 2023
VE Beredeneerd aanbod	Edux	1	April. 2023 t/m 2024 Gestart
VE basisopleiding	Edux	1 teamflex	Jan. 2023/2024
Opfrustraining VE	Edux	8 Inval pm	Maart. 2023-December 2023

		1 inval pm in najaar	
Koppeloverleggen met BS De Wilakkers	SKPO/Korein	Peuterteam en leerkrachten kleuterklassen	Schooljaar 2022/2023 en doorlopend (4x per schooljaar)
VE netwerk	SKPO	PC en VE coordinator	3 a 4x per schooljaar
Informatiesessie groepsplan of themaplanning VE (voor leidinggevenden)	P&K WijzijnJong	1 LM	27-2-2023

960 VE-uren verdelen in de periode van 2½ tot 4 jaar

Onderstaande tabel laat zien hoe we de 960 VE-uren op onze locatie verdelen over de dagen en weken. Het VE aanbod omvat niet meer dan 6 uur per dag.

Aantal VE-uren per week Vosjes	Aantal dagdelen per week Vosjes	Aantal weken per jaar Vosjes	Tijden per week Vosjes
16 uur per week	4 ochtenden	40 Weken	8.30-12.30 uur
Aantal VE-uren per week Bijtjes en Haasjes	Aantal dagen per week Bijtjes en Haasjes	Aantal weken per jaar Bijtjes en Haasjes	Tijden per week Bijtjes en Haasjes
16 uur per week	4 dagdelen 3 dagdelen	40 weken 52 weken	8.30-12.30 uur 7.30-13.00 en/of 13.00-18.30 uur

VVE VERWERKINGSTIJD PEDAGOGISCH MEDEWERKERS KOREIN ADRIANUSSTRAAT 2023

Taak	Tijd	Wie
Themaplanning overleg/afstemming school	1x per schooljaar Koppeloverleg met afstemming over gezamenlijke activiteiten thema's (april)	Peuter pm en kleuter leerkrachten
Overzicht overleggen themaplanning en ouderbrief	Themaplanning 1x 6 weken 3 uur	3 pm peutergroepen
Warme overdracht met school	3x per schooljaar Bij overgang van kind warme overdracht mentor/juf	Pm en IB school Leerkrachten kleuterklassen en pedagogisch medewerkers peuters
Observatie KIJK en registratie	4,5 uur per week (1,5 uur per groep per week)	Alle peuter pm
Beheerder KIJK	1 uur per kwartaal	2 pm
Groepsoverleg	1x per 6 weken 1,5 uur	Alle peuter pm , LM en PC
Groepsrapportage	4x per jaar 3uur	1 pm
VVE netwerkoverleg met SKPO	3a4x per jaar, 3 uur per keer	PC en VE coordinator
Koppel overleggen	3x per jaar 1 uur 1x per jaar 2 uur	Leerkrachten kleuterklassen en pedagogisch medewerkers peuters

Elkaar inspireren en van elkaar leren door op groepsbezoek te gaan	1x per kwartaal 1 uur per medewerker	Leerkrachten kleuterklassen en pedagogisch medewerkers peutergroepen
Rol rondom VVE bij pedagogisch coach	2,5 u per schoolweek VE pedagogisch coaching	PC
Input leveren voor VE gesprekken met ouders, school, GGD	4x1 uur	Pm
Extra VE ondersteuning	2x 10 weken aaneengesloten dinsdagochtend en donderdagochtend	Pm
Extra overleg rondom VE	Op maat	pm

VE programma

Het VE programma geeft ons inspiratie en houvast bij het vormgeven van ons VE-beleid. We gebruiken beredeneerd aanbod om de ontwikkeling van kinderen gestructureerd en samenhangend te stimuleren.

Korte beschrijving van het programma:

We werken met beredeneerd aanbod volgens de PDCA-cyclus. In de werkinstructie "Themaplanning VE" staat de werkwijze en evaluatie beschreven. .

Bij elk thema werken we met SLO doelen¹

Peuterplein gebruiken we als bronnenboek

Peuterplein is gericht op de brede ontwikkeling van kinderen met daarbij specifieke aandacht voor taal. Peuterplein is opgebouwd rond acht thema's. Met ieder thema zijn er voldoende spelactiviteiten. Binnen de activiteiten is

¹ [Doelen jonge kind - SLO](#)

differentiatie mogelijk en er wordt veel in kleine groepen gewerkt. Elk thema start met een 'wereldverkennde' activiteit, waarbij kinderen ervaringen kunnen opdoen met hun zintuigen. Elk thema sluit af met een terugblik op alle activiteiten waardoor alle geleerde woorden nog eens aan bod kunnen komen. De activiteiten binnen een thema zijn met elkaar verbonden en zorgen voor diepgang. Het thema loopt als een rode draad door het spelen, praten, denken en werken heen. En altijd doet de speelomgeving met het thema mee. Pm werken bij Peuterplein graag samen met ouders aan de ontwikkeling van kinderen.

Specifieke VE-eisen in onze gemeente

Deze extra eisen stelt onze gemeente aan VE:

Een extra pedagogisch medewerker wordt ingezet op de groep gedurende 10 weken - zoveel mogelijk aaneengesloten - voor de zomervakantie en gedurende 10 weken – zoveel mogelijk aaneengesloten – na de zomervakantie

[Gemeentebld 2022, 414751 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen \(officielebekendmakingen.nl\)](#)

Bijlage Gemeentelijke VE criteria voor voorschoolse instellingen in Eindhoven

[Gemeentebld 2021, 312402 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen \(officielebekendmakingen.nl\)](#)

Nr.	Omschrijving	Hersteltermijn
1	De voorschool voldoet aan de wettelijke vereisten.	Zoals vastgelegd in beleidsregels.
2	De voorschool verzorgt VE peuteropvang op vaste momenten waarin kinderen vanaf 2½ jaar in een horizontale groepssamenstelling deelnemen.	2 maanden
3	Het te verzorgen VE aanbod heeft een omvang van acht uur per week voor niet-geïndiceerde peuters en zestien uur voor geïndiceerde peuters gedurende maximaal 40 schoolweken. De acht uur wordt aangeboden op minimaal twee dagen per week en maximaal zes uur per dag, de zestien uur op minimaal drie dagen per week en maximaal zes uur per dag.	1 maand
4	De voorschool hanteert een op het leerlingvolgsysteem van de basisschoolpartner afgestemd kindvolgsysteem.	2 maanden
5	Er worden beredeneerd aantoonbaar* op de individuele ontwikkeling gerichte activiteiten aangeboden, waarbij gewerkt wordt aan de vier ontwikkelingsdomeinen zoals beschreven door SLO (sociaal-emotioneel, taal, rekenen, motoriek).	2 maanden

6	Er worden beredeneerd aantoonbaar* op groepsniveau gerichte activiteiten aangeboden, waarbij gewerkt wordt aan de vier ontwikkelingsdomeinen zoals beschreven door SLO (sociaal-emotioneel, taal, rekenen, motoriek).	2 maanden
7	In het pedagogisch plan is (zo concreet en toetsbaar mogelijk) de wijze waarop integratie van peuters met en zonder indicatie wordt bevorderd (samen leren en spelen) beschreven. De voorschool handelt in de praktijk conform de beschreven wijze waarop integratie van peuters met en zonder indicatie wordt bevorderd.	3 maanden
8	Er is per SPILcentrum een actueel integraal ouderbeleidsplan voorschool/vroegschool. Indien een school niet aan bovenstaande verplichting voldoet, dient door de voorschool aangetoond te worden dat zij - van hun kant - voldoende inzet pleegt om tot een actueel integraal ouderbeleidsplan te komen.	2 maanden
9	De voorschoolse instelling heeft schriftelijk vastgelegd hoe pedagogische medewerkers met de aanvullend beschikbare voorbereidings- en evaluatietijd (voor- en nawerk) om dienen te gaan en handelen daar ook naar. Uit de schriftelijke vastlegging blijkt dat sprake is van planmatig (Plan-Do-Check-Act), op het verbeteren van de pedagogisch didactische aanpak gericht, handelen.	2 maanden
10	Het onderwijs is vanuit hun regie- en coördinatiefunctie aangewezen als eerst verantwoordelijke voor de pedagogisch didactische doorgaande lijn tussen voor- en vroegschool het bieden van een SPILbrede ondersteuning die wordt gekenmerkt door één kind, één plan, één regisseur	2 maanden

een Pedagogisch Educatief Raamplan SPIL (een vierjaarlijks te actualiseren SPILbreed samenwerkingsplan), een jaarplan SPIL en een VE verbeterplan.

Dit leidt tot de volgende eis voor een voorschool:

Er is sprake van een vastgelegde samenwerking met een SPILcentrum of basisschool.

De voorschool kan deze samenwerking aantonen via bovengenoemde plannen. Indien een school niet aan bovenstaande verplichting voldoet, dient door de voorschool aangetoond te worden dat zij - van hun kant - voldoende inzet pleegt om tot deze samenwerking te komen.

Een standalone voorschool heeft een samenwerkingsovereenkomst met één of meerdere scholen voor minimaal 50% van de instromende kinderen en beschrijft minimaal de volgende zaken:

- i.
de wijze waarop het VE programma, het kindvolgsysteem en het VE beleid op elkaar aansluiten,
- ii.
wijze waarop een 'warme' overdracht wordt gerealiseerd,
- iii.
wijze waarop tussentijds terugkoppeling kan plaatsvinden,
- iv.
wijze waarop de kwaliteitsmanager van de organisatie deel kan nemen aan specifiek zorgoverleg,
- v.
frequentie en wijze waarop de samenwerking geëvalueerd wordt.
- vi.
de wijze waarop aandachtspunten uit inspecties worden afgestemd.

11	De pedagogisch beleidsmedewerker in de voorschool (per 1 januari 2022 wettelijke verplicht) heeft een erkende VE basistraining succesvol afgerond, of volgt aantoonbaar een erkende VE basistraining.	2 maanden
<i>*dit blijkt uit observaties, uit schrift en uit dialoog tussen voorschool en GGD-inspecteur.</i>		

Bijlage 1.

De ontwikkelingsgebieden op een rij

Alle ontwikkelingsgebieden hangen met elkaar samen en zijn even belangrijk. Bij Wij zijn JONG willen we kinderen brede ervaringen op laten doen, zodat ze zich kunnen ontwikkelen tot creatieve denkers en doeners. Die ontwikkeling is voortdurend aan de gang. En alle stappen die de kinderen zetten, doen ertoe voor ons. Lees de voorbeelden per ontwikkelingsgebied en zie de kinderen groeien – van 0 tot en met 12 jaar en ouder.

De acht ontwikkelingsgebieden:

1. **De emotionele en sociale ontwikkeling.** Van goed in je vel zitten, je veilig voelen en welbevinden naar vertrouwen hebben in jezelf en anderen, samenzijn, samen spelen, belangstelling hebben voor elkaar, samen genieten, samen delen, keuzes maken, plannetjes maken en terugkijken, troosten en getroost worden, samen vieren, samen regels maken, afspraken nakomen, onenigheid oplossen, opkomen voor jezelf en de ander, je identiteit vormen door vergelijking, verantwoordelijkheid voor elkaar dragen, participeren, anderen accepteren en met anderen omgaan, competitie, genieten van elkaar, samenwerken, etc.
2. **De motorische ontwikkeling.** De grote en de kleine motoriek. Van het pakken van je voetje naar om kunnen draaien, kruipen, lopen, balanceren, de bal rollen, strepen zetten met de kwast, een autootje laten rijden, een trein vastmaken, lopen over een streep, fietsen, dansen, schrijven, fluiten, voetballen, turnen, bouwen met fijne materialen, etc.
3. **Taal en communicatie/taalvaardigheid.** Van horen, huilen, kijken en brabbelen, naar luisteren, praten, een gesprek voeren, rijmen, lezen, schrijven, gedichtjes maken, verhalen bedenken en informatie tot je nemen. Taal is een middel om uit te drukken en met anderen te delen wat je ervaart, voelt, denkt of wilt. Taal omvat spraak, dus het beheersen van klanken. Bij passieve taal gaat het om het vlot verstaan van dialogen, opdrachten, liedjes, verhalen, toneelstukjes en filmpjes.
4. **Rekenprikkels.** Van 'daar pas ik wel tussen' naar meten van de hoogte, breedte en diepte. Van rekening houden met één eigenschap tegelijk naar rekening houden met meer eigenschappen. Van willekeurig tellen van de getallen 1, 2, 7, 5, 10 naar het uitrekenen van $4 \times 12 = 48$. Van drie blokken op elkaar zetten naar werken vanuit een bouwtekening tot er een kasteel staat. Van verschil voelen tussen zacht, hard, nat, droog, licht en zwaar naar onderscheid maken tussen kleuren, vormen, structuren, hoeveelheden, etc.
5. **Muzikale en beeldende expressie.** Van geluiden horen, muziek luisteren, beelden en bewegingen zien en maken naar zingen, dansen, tekenen, schilderen, kleien, kleuren, structuren zien, composities maken, etc.
6. **Morele ontwikkeling en begrijpen van de sociale wereld.** Van voelen dat we van je houden en dat je erbij hoort naar voelen en weten dat je wordt gewaardeerd, nadenken over wat wel en niet mag en waarom, nadenken over wat een 'goed' mens is, nadenken over de verschillen tussen mensen, respecteren van anderen, etc.
7. **Verstandelijke ontwikkeling/denkontwikkeling.** Van doen, ervaren en ontdekken naar steeds meer concrete kennis van de mens en de wereld om je heen, abstracte begrippen, filosofische wijsheden, begrijpen van de fysische wereld – van zandkorrel tot sterrenstelsel – en de levende natuur, begrijpen hoe voorwerpen zich gedragen in allerlei situaties en combinaties met elkaar (bijvoorbeeld het effect van water op papier), de effecten

van handelingen op objecten kunnen voorspellen (bijvoorbeeld hoe de bal gaat rollen), vertrouwd raken met allerlei technische toepassingen, etc.

8. **Zelfsturing en ondernemingszin.** Van willekeurig exploreren naar bewust voor je spel kiezen. Van weten wat je wilt naar initiatief nemen en stappen zetten om je doel te bereiken. Van met wilskracht iets oppakken, doelen stellen en keuzes maken naar scenario's voor acties verzinnen, afstand kunnen nemen en leren uit ervaring. Van leren omgaan met moeilijkheden en obstakels naar problemen oplossen.

Bijlage 2.

Gebruikte literatuur

Boonstra, M. & IJ. Jepma (2016). *Lerenderwijs. Samenwerken aan pedagogische kwaliteit in de kinderopvang*, Springer Media B.V.

Fukkink, R., redactie (2017). *Pedagogisch curriculum voor het jonge kind in de kinderopvang*. BKK. Bohn Stafleu van Loghum, Houten.

GGD GHOR Nederland & Nederlands Jeugdinstituut (NJI), *Veldinstrument observatie pedagogische praktijk kindercentra en peuterspeelzalen december*, 2014 Utrecht.

Hoex, J., (2010). *Een solide basis voor positief jeugdbeleid*. Nederlands Jeugdinstituut.

ISSA, VBJK, Mutant (2016) *Europees kader voor kwaliteit (*Nederlandse samenvatting)* - European Quality Framework ECEC/ EQF.

Keulen, van, A., Leseman, P., Wanningen, K. & Kool, C. (2015). *Kwaliteitskader voor educatie van het jonge kind*. Nuvoorlater.nl

Keulen, A. van & E. Singer (2012), *Samen verschillend. Pedagogisch kader diversiteit in kindercentra 0-13 jaar*. Reed Business, Amsterdam.

Laevers, F., Silkens, K., & Declercq, B. (2020). *Ervaringsgericht werken in de voorschoolse kinderopvang*. Lannoo.

Laevers, F., Buyse, E., Daems, M. Declercq, B. (2016). *Welbevinden en Betrokkenheid als toetsstenen voor kwaliteit in de kinderopvang* (Uitgave kennisdossier kinderopvang BKK). Utrecht: BKK.

Landelijk Pedagogenplatform Kindercentra (2017). *Bouwstenen voor een pedagogisch kwaliteitskader Kinderopvang*.

Leseman, P., Veen, A. redactie (2016). *Ontwikkeling van kinderen en relatie met kwaliteit voorschoolse instellingen. Resultaten uit het pre-COOL cohortonderzoek*. Kohnstamm Instituut.

Nederlands Consortium Kinderopvang Onderzoek. (2009). *De NCKO kwaliteitsmonitor*. SWP.

Nederlands Consortium Kinderopvang Onderzoek. (2012). *De kwaliteitsmonitor BSO*. SWP Amsterdam.

Riksen -Walraven, M. (2000). *Tijd voor kwaliteit in de kinderopvang*. Vossiuspers AUP, Amsterdam.

Schreuder, L., M. Boogaard, R. Fukkink & J. Hoex (2011), *Pedagogisch kader kindercentra 4-13 jaar*. Reed Business, Amsterdam.

Singer, E., & De Haan, D. (2021)). *Speels, liefdevol en vakkundig*. SWP.

Singer, E. & L. Kleerekoper (2009), *Pedagogisch kader kindercentra 0-4 jaar*. Elsevier gezondheidszorg, Maarssen.

Singer, E., Van Keulen, A., Saiz, A. B., & Roetman, A. (2012). *Samen verschillend*. Reed Business Education.

Strik, A., Schoemaker, J., (2018) *Interactievaardigheden. Een kindvolgende benadering*. Bon Stafleu van Loghum, Houten.

Bijlage 3. Scholing en training

(Training/scholing VE is in een eerder hoofdstuk beschreven in dit plan)

Naar aanleiding van wet- en regelgeving en de focusdoelen die wij ons hebben gesteld voor 2023 ziet ons opleidingsplan er komend jaar als volgt uit:

Evaluatie:

In 2022 is er deskundigheidsbevordering geweest op het gebied van:

- **Calamiteiten en ontruiming:** KLS van den Berg verzorgde teamavonden waarin geoefend werd om te handelen in onverwachte calamiteit situaties
- **Van werkdruk naar werkgelek:** duurzame inzetbaarheid vergroten. De ARBO dienst verzorgde een teamavond en onderhield contact.
- **Meldcode Kindermishandeling:** Veilig thuis organiseerde een teamavond waarbij het stappenplan van de meldcode werd doorlopen en er werden casussen met elkaar besproken
- **Pedagogisch coaching:** PC coachte de medewerkers bij de pedagogisch experimenten
- **EHBO en BHV training**

Dit is geëvalueerd in werkoverleggen en in december 2022 heeft er een digitale evaluatie plaatsgevonden over het Pedagogisch Kompas (pedagogische doelstellingen) 2022.

Uit deze evaluaties is met name naar voren gekomen dat de bijeenkomsten "calamiteiten en ontruiming" en "Meldcode kindermishandeling" erg waardevol zijn ervaren door pm en dat het nodig is deze te borgen. Daarom worden deze bijeenkomsten ook in 2023 weer opgenomen in de planning.

De bijeenkomst met de ARBOdienst leverde op dat pm zich bewust werden van hun eigen belastbaarheid en van hun eigen visie op "verzuim". Pm pakken nu meer hun eigen regie om aan te geven wat wel/niet mogelijk is. Wat hen plezier oplevert en wat hen extra druk geeft, dit wordt bespreekbaar gemaakt met de lm.

Uit de evaluatie van het Pedagogisch kompas kwam met name dat alle pm voldoende ondersteuning hebben ervaren van de pc en lm. Het proces rondom het werken met pedagogische experimenten geeft structuur en diepgang. Het verhoogt de pedagogische kwaliteit. Startende pm hebben nog onvoldoende kennis over het pedagogisch kompas en het werken volgens de pedagogische visie van onze organisatie. Daarom vinden we het belangrijk dat nieuwe/startende medewerkers de basistraining pedagogisch kompas volgen.

De EHBO en BHV organisatie wordt geregistreerd en bijgehouden in het "Locatie ontruimingsplan St. Adrianusstraat". 1x per 2 jaar wordt een herhaling ingepland door KLS van den Berg. Door de coronamaatregelen is in de periode van 2020-2022 hier vertraging in opgelopen. In 2022 is er een "inhaalslag" geweest en inmiddels is iedereen weer voldoende (bij) geschoold rondom EHBO/BHV. Er zijn nog 4 medewerkers zonder EHBO certificaat. Zij worden in 2023 geschoold. Deze medewerker staan nooit alleen ingepland bij de dagopvang, maar kunnen dan een beroep doen op een geschoolde collega.

In 2022 hebben alle pm die in het basisrooster van de babygroepen staan een afgeronde babyopleiding.

In 2023 worden vaste invalskrachten (teamflex) opgenomen in het opleidingsplan om een babytraining te volgen.

Proces 2023 evaluatie en borging:

- In mei/juni 2022 evalueren de pedagogisch coach en locatiemanager welke opleidingen/trainingen afgelopen schooljaar gevolgd zijn. Tevens stemmen zij af wat de focuspunten voor volgend schooljaar zijn en stemmen zij af met directeur van BS Wilakkers voor evt. Gezamenlijke scholing/training voor SPIL Tuindorp.. Zij halen input op uit de teams van voor-

en vroegschool. De evaluatiepunten en de speerpunten worden verwerkt in het VE jaarplan voor het nieuwe schooljaar.

- Naar aanleiding van de ontwikkelgesprekken en input uit werkoverleggen bepaalt de locatiemanager samen met de pedagogisch coach/VE coach en teams van Korein St. Adrianusstraat/Piuslaan, waar locatiebreed behoefte aan is m.b.t. opleidingen/trainingen voor het komende jaar. Tevens worden de gevolgde trainingen/opleidingen in het laatste groot team (jaarafsluiting) geëvalueerd en wordt er doorgekeken naar de opleidingen/trainingen voor het volgende jaar.

Naam opleiding	Naam organisatie die dit verzorgt	Doel van de opleiding	Aantal pedagogisch professionals (namen zo nodig in te zien op de locatie)
Veiligheid & Gezondheid: Calamiteiten/ontruimings-avond	KLS vd Berg	Bewustwording hoe te handelen bij calamiteiten en ontruiming. Oefenen.	Volledig team locaties St. Adrianusstraat en Piuslaan
EHBO / BHV	KLS vd Berg		Alle pm EHBO BHV-ers: BHV
Basisopleiding pedagogisch kompas voor nieuwe pedagogisch professionals	Edux	Handelen volgens visie Pedagogisch Kompas. Pedagogische kwaliteit borgen.	4
Versterking Samenwerking	Edux	Versterken van samenwerking: kwaliteiten in beeld brengen. Rollen van teamleden zichtbaar maken en er samen voor zorgen dat de gestelde doelen behaald worden	LM volgt deze training en zal het geleerde toepassen bij de BSO teams
Meldcode kindermishandeling	Veilig Thuis	Bewustwording van de stappen uit de meldcode en casussen met elkaar bespreken	Volledig team locaties St. Adrianusstraat en Piuslaan
Babytraining	Edux	Extra kennis over babyontwikkeling	Baby pm (inval)

Bijlage 4. Pedagogische Coaching   **Zie los document in gedeelde map PC/LM om privacy pm en kinderen volledig te borgen**

